

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V pravi prejemni mesečno . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petlitrsna (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat 15 "
za trikrat 13 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitrsna po 23 vin
== Poslano: ==
enostolpna petlitrsna po 40 vin
lahaja vsak dan, izvenredne ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Kmet in naše zmage.

Nedavno se je vršilo v Gorjah zanimivo predavanje, o katerem smo prejeli naslednje poročilo:

Povabilu kmetijske podružnice in kmetijskega društva v Gorjah pri Bledu nedeljo popoldan ob pol 3. uri napolnili dvorano do zadnjega kotička, da proslave v znamenju »zlatega klasa« 68letnico vladanja našega presvitlega cesarja Fran Josipa I.

Domači župnik, dež. poslanec J. Piher, pojasni namen in pomen slavlja »zlatega klasa«. Med drugim omenja: Živimo v resnih časih. Vojska pretresa vse evropske države in narode. Vojskujemo se z našimi nasprotniki že 16 mesecev. Hrabro vrše naši vojaki svojo dolžnost, saj z lavorovim vencem zmage prodirajo vedno dalje v sovražnikovo ozemlje. Kakor nepremagljivi levi stoje proti verolomnemu sosеду — naše čete pod vrhovnim poveljstvom generala Borojeviča, ter odbijajo uspešno vse napade. Šest mesecev napada pa ni prišel niti za korak dalje. Pač sramota zanje — in čast našim vojakom!

Ker so naši sovražniki uvideli, da nas z orožjem ne premagajo, iztuhtali so drugo grše orožje — hoteli so nas izstradati. Dobro so si preračunali skupen uvoz živil, meneč, od tega jih odtrgamo — in Avstrija je poražena. Toda, hvala Bogu, tudi ta nakana se jim ni obnesla, in se ne bo!

To novo orožje — izstradanje, je premagal kmet — kmetijstvo!

Avstrija je pokazala, da more živeti s svojimi pridelki — in prehraniti s pridelki lastne rodne zemlje vojskujoče se vojake in civilno prebivalstvo. Seveda treba je štediti, vzdrževati kolikor mogoče pridelke med producenti in konsumente, med bogate in revne, — da se vsi prežive — za časa vojske.

Kako važno nalogo ima kmetijstvo v vsaki državi, je pokazala — še-le vojska. Kako se je preje kmetijstvo mnogokrat omalovaževalo! Sedaj prizna vsak, na čim višji stopinji je kmetijstvo, tem močnejša je vojskujoča se država.

Kmet je, ki obdeluje zemljo, on je, ki skrbi, da more živeti vojak v bojni črti, in domačini na domači zemlji.

K zmagi morajo sodelovati vsi kulturno gospodarski sloji: industrija v vseh panogah, zadostno orožje, inteligenca in hrabrost vojakov in ravno tako kmetijstvo — »zlati klas«, ki vse preživi.

Da omogoči vlada preživljanje ljudi v teh izrednih časih, je zaplenila žitne pridelke, izdala razne naredbe, uvedla štetje žita, ustanovila žitne komisije in žitne ko-

misijonarje po občinah. Slednjič vojni žitni urad na Dunaju s posebnimi filijalkami v posameznih kronovinah.

Najvažnejšo nalogo za preživljanje ljudstva po občinah pa imajo — krajevni aprovizacijski odbori. Od spretnosti in delavnosti teh zavisi točno preskrbovanje živil, zlasti moke v vsaki občini.

Ne bilo bi prav, če bi pri tej priliki s hvaležnostjo ne omenjal plodonosno in marljivo delovanje Gospodarske zveze. Smelo trdim, da je ravno ona rešila našo deželo, ki pridelala premalo žita in moke za konsum, večjega pomanjkanja, da lakote.

G. govornik se je slednjič v izbranih besedah spominjal slavnega vladanja našega presvitlega cesarja, želeč mu v imenu vseh navzočih, naj ga ljubi Bog ohrani še

čilega, da vidi na večer svojega življenja — zmago nad vsemi sovražniki.

G. župan Jakob Jan. obrazloži delovanje aprovizacijskega odbora, omenja njega težkoče, ter pozivlja občane k štedljivosti.

Občani naj bodo uverjeni, da bo odbor vsikdar vršil svojo dolžnost, da v sedanjih razmerah dobe občani živil, kolikor mogoče.

Slednjič še g. J. Kunstelj pove, koliko žita, oziroma moke smo doslej prejeli, koliko družin — nad 500 — nima ničesar, in je navezano edino na pomoč aprovizacijskega odbora.

Ljudstvu je treba pouka, potem uvidi delovanje in težave tem jasneje in marsikatero nesporazumljenje zgine.

Uspešno napredovanje v Črni gori. — Nad 15.000 ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. decembra. Uradno se poroča:

Prostor jugovzhodno od Bjelopolja smo očistili sovražnika. Število pri zavzetju tega mesta v naše roke padlih ujetnikov se je povišalo na 1500. Neka naša divizija je v severovzhodni Črnigori v zadnjih štirih bojnih dnevih ujela skupno 13.500 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 19. decembra. Uradno se poroča:

Zasledovalni boji v Črnigori se ugodno razvijajo. Včeraj smo privedli približno 800 črnogorskih in srbskih ujetnikov. V bojih s Črnogorci se je zgodilo, da nam je sovražnik tekel naproti in nas varal z dviganjem robcev, da smo prekinili začasno ogenj, a je nato nenadoma iz najbližje bližine pričel metati ročne granate na naše čete. Samoohsebi umljivo je, da smo take sramotne vojne zvijače primerno krepko kaznovali in če se ponove, jih zopet krepko kaznujemo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. decembra. Veliki glavni stan:

Pri bojih za Bjelopolje je bilo v celoti ujetih 1950 mož, med njimi le malo število Črnogorcev. Ozemlje severovzhodno od Tare od Mojkovca navzdol je očiščeno od sovražnika. Avstro-ogrške čete so v uspešnih bojih zadnjih petih dni na tem kraju ujele 13.500 mož.

Berlin, 19. decembra. Veliki glavni stan:

Pri Mojkovcu in Bjelopolju smo zopet ujeli kakih 700 oseb in Črnogorcev.

Vrhovno vojno vodstvo.

Na balkanskem bojišču.

so pregnale naše čete v obmejnem kotu, ki meji na severozapadni del Črnogorce, zadnje črnogorske oddelke, ki so se, ko so bili že opetovano izrinjeni, z veliko trdnostjo vedno znova vsilili v ta odsek na bosanskem ozemlju. Danes ne stoji noben vojak več na bosanskih tleh. Tudi v vseh odsekih na severovzhodu in vzhodu Črnogore nevzdržno napreduje ofenziva med ljutimi boji in ob velikih terenskih težkočah. Črnogorci so poraženi že na večini točk one glavne brambene črte, ki se razteza v glavnem od severozapada proti severovzhodu. Ob pogorju približno 25 km južno od Plevlje, od soteske Tara, ki tvori mejo stare Črne gore, proti Bjelopolju, od tod po vzhodnem bregu Lima severovzhodno od Berane proti Peči, in dalje proti Džakovu, kjer je zveza z Bolgari.

Podgorica ogrožena.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Cetinja: Podgorica je v nevarnosti. Zdi se, da so se v Črnigori uprli mohamedanci.

Ob grški meji

stoji, kakor poroča »Daily Telegraph«, 200.000 Avstrijcev in Nemcev.

Kako so se umikali Francozi iz Srbije.

London, 19. decembra. (K. u.) Dopisnik Keuterjevega urada brzojavlja o umikanju Francozov iz Srbije: Francozi so se pričeli umikati dne 2. decembra; 12. decembra se je umikanje končalo. Pri Gra-

decu so se ljuto bojevali. Francozi so tu izgubili približno 300 metrov strelskih jarkov, a območje so držali. Naprej potisnjen francoski črta se je omajala, čete so se morale zato iznova zbrati v zadaj ležeči postojanki. Diviziji Bajlloud so nato zapovedali, naj se umakne na tostranski breg Boimjce, čete pri Gradecu so se morale umakniti v Mirovce. Kakor Krivolak so morali Francozi tudi Gevgeli izpremeniti v vojaško operacijsko bazo. Zaloge in oprave bolnišnic so Francozi iz Gevgeli rešili. Ko so se Francozi umikali od Boimjce, so Bolgari desetkrat po vrsti napadli, a so jih vselej odbili. Nadaljnje umikanje proti grški meji je sicer zavirala megla, a izvedlo se je normalno. V bojih zadnjih četr so bile izgube primeroma malenkostne. Ubityh in ranjenih je bilo približno 2000 mož.

× × ×

Princ Jurij — grški poveljnik.

Atene, 18. decembra. Grški prestolonaslednik Jurij se nahaja v Seresu, kjer je prevzel poveljništvo nad tamkaj zbranimi grškimi četami.

Utrditev Soluna.

Pariz, 19. decembra. (K. u.) »Petit Parisien« poroča, da so radi nasprotnih mnenj glede na utrditve Soluna zopet posredovali zastopniki četverosporazuma pri grški vladi. Sodijo, da nasprotujoča si mnenja izlahka poravnajo.

Grška proti utrjevanju Soluna.

Atene. (Kor. ur.) Grška vlada je odločno ugovarjala proti utrjevalnim delom angleških in francoskih čet v Solunu.

Haag, 19. decembra. (K. u.) »Daily News« poročajo iz Aten: Poslaniki sporazuma so obiskali skupno ministrskega predsednika Skuludisa radi grškega protesta glede na utrditve Soluna.

London. (Kor. ur.) »Morningpost« poroča iz Aten: Poslaniki četverosporazuma so se pogajali z ministrskim predsednikom Skuludisem glede na težkoče med grškimi in četverosporazumnimi vojaškimi oblastmi glede na utrditve Soluna. Zadevo so zadovoljivo uredili.

V Solunu pričakujejo 40.000 mož.

Haag, 19. decembra. (K. u.) »Nieuwe Courant« poroča iz Soluna: Zavezniki pričakujejo 40.000 mož. Došlo je veliko tovrne živine.

Zakaj drži ententa Solun?

Ženeva, 19. decembra. Dr. Dillon piše v »Daily Telegraphu«, da je dobila ententa avtoritativne vesti, da bi Grška in Rumunija brez odloga šli z osrednjima silama, če bi ententa izpraznila Solun. To je pravi vzrok, zakaj hoče ententa držati Solun za

LISTEK.

Junaki s Krna.

Grofica Terezija Thun-Thun piše v »N. Fr. Pr.«: Mnogo in razno se je že pisalo in govorilo o sinovih Dalmacije, pravična pa sodba pač nikakor ni bila! Vse je vedno temeljilo na pojem: flegma, zadovoljnost z malim in iz tega izvirajoča melanholija so temeljne poteze ljudske duše, in zmagajoč z glavo se je vračal opazovalec z namero, da na teh komentarjih zgradi karakteristiko Dalmatinca. Zgodovina in junaške pesmi so sicer slavile njihovo hrabrost in vztrajnost v boju proti Turkom in Benečanom; toda te pesmi so že davno izzvenele in nihče ni več sklepal iz njih zaključkov. Tako je dremala lepa dežela dalje v svojih tihih sanjah, nespoznan in mnogokrat pozabljen, dokler ni prišlo jutro, ki je vsakega posameznika izpremenilo v jeklo in vzbudilo orjaško ljudsko moč in starega junaškega duha. »Cesar, mi ti sledimo ter bomo do zadnjega moža branili domovino.« tako se je glasila njihova prisega. Kakor vode njihovega krasta, ki si z mogočeno silo delajo pot iz skalovja in razpoklin, da se potem brez šuma zlijejo v sinje morje, tako je zaburelo in zaplamtelo v dalmatinski duši, in mirno in tiho, s trdno voljo, da stori, kolikor največ more,

je šel Dalmatinec nad sovražnika: »Z Bogom in za cesarja!« Tako je odšel v boj, tihi, z malim zadovoljni mož, noseč s seboj ščit zaupanja v Boga in ljubezni do cesarja in domovine. Prežeč leže nepremagljivi junaki v svojem kritju in mirno čakajo navala premoči. Noč in dan so kljubovali grmenju in toči topov in napadajoči sovražnik, ki je menil, da jih je ogenj omehčal, najde silne pesti, ki s klicem: »Živila Avstrija!« padejo nanj. To je sprejem, ki ga prireja junaki sinovi Dalmacije dednemu sovražniku na Krnu in ki ostane v zgodovini ovekovečen z zlatimi črkami. Včerajšnji sanjar je postal junak in je s svojo železno voljo in žilavo močjo zapečatil svojo prisego. Cela Avstrija vas radostno pozdravlja, junaški sinovi Dalmacije, ki stojite na straži na Krnu in ob Soči, in valovi Adrije, ki se lomijo ob vaši grudi, prinašajo sporočilo o vaših slavnih činih in junaškem duhu. Nič več se ne gleda dol na vas z zmajajočo glavo in pomilovalno, na vas, ki ste kakor titani nasip in brambni zid države na južni meji. Vsa vam daje hvalo in občudovanje; kajti vsak ve, da ostanete granitna skala, ob kateri se sovražnik odbija in izkraveva. Vi pa ste začudeni nad vsem tem in zavračate zahvalo in priznanje; kajti kar se nam zdi veliko, je za vas samo prav in pravično: »Cesar potrebuje vojakov in mi smo tu.« To je odgovor, ki daje vašemu junaštvu še lepši svit. In ko pojdetek nekoč domov, bogati lovorja in zmag, kot zmagoval-

ca zavratnega sovražnika, ki je hotel vašo deželo, vašo Adrijo iztrgati habsburški kroni, boste, ponosni hrasti, postali zopet tihi sanjarji, ne zavedajoč se včerajšnjih činov. Kar pa bi ti, krasno ljudstvo, hotelo pogrezniti v svetu bajk, za to ti vesta cesar in država hvala in večno ostanete cesarjevi nezmagljivi Dalmatinci!

Gorenjski junak.

Četovodja Jožef Sitar iz Križev pri Trziču piše o svojem junaškem rojaku:

26letni Anton Polajnar, orožni mojster (narednik) pri oddelku strojnih pušk pešpolka rojen na Visokem pri Šenčurju nad Kranjem, a že 20 let bivajoč v Križih pri Trziču, po poklicu ključavničar, je junak, ki zasluži, da izve javnost kaj več o njem. Ko je prišel iz šole na Dunaju, je bil takoj pridelen k navedenemu polku, kjer služi do danes. Ravno ko je imel iti po triletni službi na dopust, je buknila vojska. Kot desetničnik je odšel v Galicijo, a bil kmalu povišan v četovodjo in narednika. Velikokrat se je izredno odlikoval, ko je moral vsled pomanjkanja častnikov samostojno voditi oddelke strojnih pušk. Ob neki priliki je pri mestu Jaslika ob Duklanskem prelazu v Galiciji sam ostal z eno strojno puško in z njo krotil Ruse, ki so pretli za obkolitvijo celemu polku. Ne le, da je polku nomaagal iz zahte, marveč se

je nazadnje Polajnar še sam srečno rešil. Ostal je ves čas v bojni črti in šele ko ga je bolezen siloma premagala, je odšel v bolnišnico, odkoder so ga potem poslali h kadru, kjer je ostal tri tedne; nato je bil par dni na dopustu doma, kjer je rekel, da si hoče na vsak način zaslužiti odlikovanje. Potem je odšel na južno bojišče in si v bojih na Doberdobski planoti kmalu pridobil kar tri odlikovanja: 4. julija je prejel malo srebrno hrabrostno svetinjo, 28. julija pa najvišje odlikovanje za moštvo: zlato hrabrostno svetinjo in nazadnje še bronasto. Tudi je bil že večkrat predlagan za višjega orož. mojstra, toda odgovorilo se je, da je premlad za to. Prejel je tudi 50 K nagrade, ker se je na neki patrli posebe izkazal.

Nedavno sta obiskala Polajnara mati in brat (oče je umrl). Ko sta prišla, sta morala pred častnike, ki so hoteli videti mater tako hrabrega fanta. Anton pa jima je rekel, da hoče na vsak način imeti tudi še veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Ko ga je mati prosila, naj se vendar raje bolj varuje, je odgovoril, da vojak ne sme poznati nobenega strahu in nobene nevarnosti.

Razen Antona so imeli Polajnarijevi v vojski tudi mlajšega sina, ki je najbrže padel v Karpatih, ker že od lanske jeseni ni nobene sledi za njim. Antonu želimo še »veliko srebrno« in da bi se po srečni končni zmagi vrnil zdrav domov!

vsako ceno. General Sarrail je izjavil Magrinju, da se bo ententa v Solunu upirala do skrajnosti.

Nemčija in Grška.

Amsterdam, 19. decembra. »Times« poročajo iz Aten: Na grški protest radi prekoračenja grškega ozemlja od strani Nemcev in Avstrijcev je tukajšnji nemški poslanik odgovoril, da ententino utrjevanje v okolici Soluna sili, da začne z vojaškimi operacijami na grškem ozemlju. Skudulis je nato odgovoril, da Grška ne bo nikdar dovolila, da bi Bolgari prestopili grško ozemlje.

Zopeten nastop nemškega poslanika v Atenah.

Atene, 19. decembra. (K. u.) »Agence Havas«: Nemški poslanik se je zopet razgovarjal z ministrskim predsednikom Skudulisem. V ministrskem svetu je poročal Skudulis o razgovoru, ki mu prisojajo veliko važnost. Uradni krogi izjavljajo, da je položaj normalen in da zastopa Grška korektno stališče.

Grška proti ententinim poročevalcem.

London. (K. u.) Reuter: »Daily Telegraph« poroča iz Rima: Grška vlada je zagrozila, da izžene vse poročevalce sporazuma, a na protest diplomacije je umaknila povelje.

Bolgarija in Grška.

Kolin, 18. decembra. Dopisniku »Kölnische Ztg.« je ministrski predsednik Radoslavov izjavil, da določevanje meje med bolgarskimi in grškimi četami dobro napreduje, da je njuno medsebojno srečavanje prijateljsko in da bi bil odkrit mir na Balkanu takoj zagotovljen, če bi se to stvar prepustilo samo Bolgarom in Grkom. Ne bo se dovolilo, da bi se ententine čete zbirale na nevtralnem ozemlju. Grki menda ne bi nastopili proti zbiranju, pač pa bi umaknili svoje čete. Če se bo tudi Bolgarska udeležila zasledovanja na grškem ozemlju, bo to storila le pod zavezo, da bolgarske čete ne bodo zasedle Soluna in da se imajo takoj umakniti na bolgarsko mejo, kakor hitro bo ta naloga končana. Radoslavov zastavi za to svoje poročstvo. Vendar si Grki ne želijo bolgarskega nastopa, o tej stvari pa med obema državama ni nobenega dogovora.

Konec grške nevtralnosti.

Berlin, 19. decembra. »Deutsche Tageszeitung« javlja iz Aten: Kakor se gotovo sliši, Grška proti bodočim dogodkom ne bo stala več na stališču čakanja, ampak bo začela nastopati.

Volitve na Grškem.

Amsterdam. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten: Za volitve je postavljenih le 450 kandidatov, ki so se skoraj vsi izjavili za nevtralnost. Večinoma so pristaši ministrstva, 40 je pristašev prejšnjega finančnega ministra Dimitrakopulasa in dve tretjini pripadajo na pristaše notranjega ministra Gunarisa. Presenečenj ni pričakovati, ker se Venizelisti vzdržujejo volitev.

× × ×

Angleži in Lahij v Albaniji.

Curij. Iz zanesljivega zasebnega vira se poroča: Italijani nameravajo zdaj pošiljati v Albanijo čete tudi iz Jakina. Transporte spremljajo laške in angleške bojne ladje. Zdi se, da nameravajo Italijani in Angleži operirati v Albaniji in da se Francija sama drži Soluna.

Albanci in Bolgari.

Berlin. Tägliche Rundschau poroča iz Basla: Napredujejoče bolgarske čete Albanci navdušeno sprejemajo. Rodovi zapuščajo Essad pašo.

Zasedanje rumunskega senata. — Ostri napadi na rumunsko vlado.

Bukarešt, 18. decembra. (K. u.) V večerajšnji seji senata je opozarjal Filipescu, da more v protislovju z nekim predgovornikom dokazati, da je rumunski parlament edini, v katerem se ni nič pojasnil zunanji položaj. Ko je prešel na sedanji položaj, je Filipescu zastopal mnenje, da bi bila morala izvajati Rumunija vojsko takrat, ko so napadli Avstrijo z vseh strani. Čisto lahko bi bila prekorajčila rumunska armada meje takrat, ko so vpadli Rusi v Galicijo in na Ogrsko. Vlada je to priliko zamudila in ni zamudila le priložnosti, da se dežela poveča, marveč zamudila je tudi, da se država moralno povzdigne pred Evropo. Ne dolžim vlade izdajstva, le sodim drugače. Pred 20. leti so bili liberalci ogorčeni, ker je bil ustanovljen nek rumunski časopis, a zdaj se uničujejo vzori rumunskega prebivalstva.

Seja se je nato zaključila.

V današnji seji senata je opozarjal Atanasiju, da se je opozicija leta 1913., tvorili so jo liberalci, v zbornici vzdržala kritike o zunanji politiki vlade, med tem ko danes opozicija z vsemi močimi vprašanji poizkuša vzeti vladi pogum. V sedanjih težavnih razmerah je vlada prisiljena, da je zelo rezervirana in da ne sledi zgledu nekega ministra leta 1913., ki se je posluževal nekega reporterja, da je obveščal časopisje celega sveta. Te indiskrecije

ni zagrešil Majorescu. (Govornik je mislil na Take Jonescuja.) Liberalna stranka in vlada sodita, da sedanji trenotek ni primeren podajati izjave o zunanji politiki. Čudi se, ker Filipescu želi, da bi vkorakale ruske čete v Rumunijo. Opozarja, da je ukazal Filipescu pred leti kot župan pogasiti svetilke po ulicah glavnega mesta, da prepreči demonstracije dijakov. Danes zahteva, naj vlada izjavi, s kom da hoče korakati.

Bukarešt. (Kor. ur.) V seji dne 18. decembra je govoril senator Dobrescu proti vladi. Opozarjal je, da je zamujen pravi trenutek za nastop Rumunije, kakor pravijo, zato, ker se je upiral rajni kralj Karol. Če je tako, je upravičeno postopanje ministrskega predsednika.

Ministrski predsednik je odgovoril: Rekel sem že, da nosim tudi vso odgovornost, dokler se nahajam na tem mestu.

Senator Dobrescu opomni: Bajle zasleduje vlada v zunanji politiki trden natčrt, ki naj ga obrazloži v tajni seji zbornice. Ministrski predsednik naj bo zagotovljen, da mu ne bo nihče nasprotoval.

Rumunsko žito.

Bukarešt, 18. decembra. V zbornici je včeraj poslanec Stirbei, Bratianujev svak, vložil interpelacijo na finančnega ministra Costinescuja radi izvoza žita. Nasproti poročevalcu »Nationalul« se je izjavil:

Mi agrarci smo prišli do prepričanja, da vlada noče odkrito prepovedati izvoza žita, ampak da se trudi, da ga po ovinkih prepreči. Mi pa hočemo, da se dovoli izvoz žita. Če vlada tega ne stori, bomo agrarci začeli veliko gibanje, ki bo toliko bolj grozeče, ker bodo pristopile dve stranke. Zahtevamo, da se pot po Donavi popolnoma odpre. Izrabititi moramo to pot, da izvozimo žito v osrednji državi, ki najboljšje plačati.

Na zborovanju agrarcev so se zelo pritoževali nad izvozno komisijo, ki dela izvozu velike težave. Vagonov ni mogoče dobiti in so dražji kakor blago. V deželi je okoli 500.000 vagonov žita.

»Romanul« pa zopet poroča, da je izvozna komisija dovolila izvoz vse lanske letine, od letošnje pa 60 in 40 odstotkov. (Tako vest smo prinesli že davno, zato verujemo bolj izjavi Stirbeija in ne upamo dosti na rumunsko žito. Op. ur.)

× × ×

Kako so Srbi postopali z našimi vojnimi ujetniki.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana: Strašne so vesti, ki se poročajo o postopanju avstrijsko - ogrskih vojnih ujetnikov v Srbiji. Protokolarične izpovedi posameznih vojnih ujetnikov soglašajo, da so najsurovejše in najbrutalneje postopali z njimi. Skoraj vsi poročajo o zaušnicah in da so jih redno pretepavali. Če se že del pomanjkanja, ki so mu bili izpostavljeni avstrijsko-ogrski vojni ujetniki, more opravičiti z bedo srbske armade, odkriva način grdega ravnanja z njimi do bestialnosti povisano grozovitost Srbov. Nekaj posebno kričečih slučajev opisujejo sledeče izpovedi:

Neki ujetnik pripoveduje: Govoril sem 15. januarja na negotinskem pokopališču s tremi ljudmi, ki so bili popolnoma brez oblek. Pripovedovali so mi, da so ogrski vojaki in da so ležali bolni na pegastem legarju v negotinski bolnišnici. Prepeljali so jih prejšnji večer kot mrtve v mrtvašnico, a jih niso več pokopali, ker je bilo že pozno. V mrtvašnici so se radi mraza zopet zavedli in so jih vsled nastopa zaslišanca zopet prepeljali v bolnišnico. Mene so nato zaprli in sem dobil 25 udarcev za kaznen. V Prokuplju pri transportu sem videl nekega avstrijskega poročnika, ki se je zgrudil nezavesten. Prišel je ravnatelj zavarovalne družbe »Rosija« v Belgradu, ki je spremljal transport ujetih častnikov, pograbil poročnika in ga vrgel v jarek.

Nek pešec je izpovedal: Ko smo odkorakali iz Prokuplja, je ukazal srbski stotnik Vojnović, naj se prebode bolnega poljskega vojaka. Ujetnike, ki so se pritožili, da niso dobili kruha, so pretepli.

Nek drugi vojak je izpovedal: Pri Kruševcu sem videl 23. oktobra transport 120 avstrijsko-ogrskih vojnih ujetnikov, ki so jih gonili po železniškem nasipu deloma boste. Transport je šel čez nek železniški most, ko se je pripeljal vlak. Ko so ljudje zapazili vlak, jih je veliko poskakalo v vodo in so utonili. Če je bil kdo tudi povozen, ne vem.

Nek narednik je izpovedal: Ker sem bil bolan, so me pustili v Nišu. Kot nadzorovalni podčastnik je ostal v Nišu narednik Arandel Živković. Ustrelil je nekega avstrijsko-ogrškega vojnega ujetnika, ker se je hotel skriti, in je vrgel truplo v Nišavo. Umorjeni je bil nek inženir. Drugi dan je zopet na ta način usmrtil nekega vojnega ujetnika in se še bahal, da vedno tako stori, kadar kdo ne uboga.

× × ×

Črnağora in njena vojska.

Najmanjši, ali v vojaškem oziru ne ravno najslabši nasprotnik je Črnağora, ki

meri z ozemljem, osvojenem v balkanski vojski, 14.000 km². Od 430.000 prebivalcev pride na 1 km² približno 30 ljudi. Zahodni del dežele, takojenovana Črnağora, je gola visoka ravan brez vode, vzhodni del pa je preprežen z visokimi, težko prehodnimi gorskimi hrbti. Dežela je drugače le malo razvita. Tudi promet je zelo neznačen. Dolžina železnic meri 18 km, pošta ima samo 21 uradov, na vsakega prebivalca pride povprečno na leto pošiljatev 1.6.

Črnağorska oborožena moč se je do najnovejših časov delila na rodove in ni imela nobene predizobrazbe. Šele 1. 1875. je Nikita vojsko preustrojil, a leta 1896. je ustanovil razne tečaje za rekrute, torej mirovno izobrazbo, vendar pa je ostala še vedno milica. Po brambnem zakonu iz leta 1910. je bila brambna dolžnost enotno urejena, ki traja 45 let, in sicer od 18. do 62. let. Istodobno z brambnim zakonom so se določile gotove vaje v miru. 18. in 19letni tvorijo razred rekrutov, moške v letih od 20. do 52. pravo vojsko in starejših deset letnikov tvori rezervo, ki se uporablja v varstvo dovoza in v etapni službi.

Kralj je vrhovni poveljnik, prestolonaslednik pa generalni inšpektor vojske. Pehota je oborožena z ruskimi 7.62 milim. krogli in s starimi avstrijskimi bajoneti. Artiljerija je oborožena z laškimi in ruskimi topovi, ki so vsi podarjeni. Imajo pa tudi nekatere starejše Kruppove baterije. Večina so gorski topovi. V miru nimajo konjenice, v vojski jo pa, če je potrebno, ustanove, vendar pa razpolagajo z zelo malo konji, in še ti so upeljani iz Avstrije in Rusije. Vsled gorovja je potreba tovarnih živali zelo velika. Star črnağorski pregovor pravi: »Najboljša tovarna žival je črnağorska žena,« in po tem pregovoru so se Črnağorci v vojskah tudi ravnali; kajti Črnağorke so oskrbovale vojski ves dovoz.

Vojske, ki si je dobila mnogih skušenj v stoletnih bojih in v balkanskih vojskah ter je navajena gorske vojske, se ne sme podcenjevati.

Avstrija in Združene države.

Kriza še ni na višku.

London, 17. decembra. »Reuter« poroča iz Washingtona: Na nujno zahtevo po izjavi je Lansing rekel, da Avstrija v svoji notni niti eni ameriški zahtevi ni ugodila. Sliši se tudi, da ni verjetno, da bi se pretrgale diplomatske zveze. Zato se ne more reči, da je kriza stopila v zadnjo stopnjo. V prihodnji notbi bo Lansing najbrže povedal, zakaj se Amerika ne more zadovoljiti z avstrijskim odgovorom.

Gorica zopet obstreljevana.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. decembra. Uradno se poroča:

Na Tirolskem so naše čete severno od doline Sugana odbile več sovražnih napadov na Col di Lana. V bovški kotlini so bili Italijani zopet napadeni v neki njihovi sprednji postojanki. Gorica je bila nekaj časa obstreljevana s težkim ognjem.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 19. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Položaj je neizpremenjen. Na severnem robu gore sv. Mihaela smo odbili v večernih urah dva osamljena napada italijanske pehote.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se objavlja sledeče poročilo italijanskega generalnega štaba:

17. decembra: V odseku Tonale pri prelazu Falzarego mali boji. Sovražnika smo povsod odbili. Ob celi bojni črti traja dvoboj topništva; sovražnik trajno meri na bivališča. Naše topničarstvo je uničilo sovražna opazovališča, obstreljevalo je trenske kolone in je razkropilo delavske oddelke. Na kraški planoti se je opazovalo živahno delovanje v obrambnih delih. Sovražni oddelki so poizkušali včeraj popoldne po živahnem streljanju s puškami in z metanjem bomb približati se srednjemu odseku naše črte, a jih je odbil naš z gotovostjo zadevajoči ogenj pušk in topov. Nek sovražni letalec je vrgel tri bombe na Storo v Judikarji, a škode ni povzročil.

Z jugozapada in juga.

»Reichsposti« poročajo iz vojnega dopisnega stana dne 17. decembra:

Italijani se v četrti soški bitki že nekaj dni niso več odločili za večji naval. Iz tega se pa še ne more sklepati, da so napadi že končani. Vsekakor pa iz daljšega mirovanja velikih akcij jasno izhaja, da se more smatrati ogromno žrtvovanje prvovrstnih italijanskih čet v napadih z velikimi množicami, ki so se z neznatnimi odmori skozi več tednov nadaljevali, za prekinjenje. Italijani morejo obžalovati ogromno izgubo nad 70.000 mož mrtvih in ranjenih in morajo pri tem priti do prepričanja, da

New York, 17. decembra. Dopisnik Wolffovega urada brzojavlja brez žice: Radi krize v zadevi »Ancone« se vrše neprestano natančni razgovori. V časopisu, katero zastopa vladno stališče, se pogosto izraža mnenje, da bi odklonitev ameriških zahtev ne pomenjala pretrganja diplomatskih zvez samo z Avstrijo, ampak tudi z Nemčijo.

Vladi blizu stoječa »Evening Post« javlja iz Washingtona: V vprašanju podmorskih čolnov Amerika Avstrije in Nemčije ne smatra za ločeni stranki, zato bo odločitev Avstrije smatrala za odločitev obeh držav, posebno ker je Avstrija natančno poznala ameriško stališče glede podmorskih čolnov in je morala vedeti, kakšne posledice bo moral imeti napad na potniški park.

Berlin, 18. decembra. (K. u.) »Assoziated Press« poroča iz Washingtona: Wilson in kabinet sta se posvetovala o avstrijskem odgovoru na nemško noto. Z meročajne strani se izjavlja, da se še niso odločili, kakšna bodi nova nota Združenih držav Avstriji, a odpodlje se brez odlašanja. Sedi, da bo nova nota odločnejše obsegala zahteve, kakor prejšnja, a onemogočila ne bo nadalje diplomatske korespondence med obema vladama, če bo zasledovala Avstrija pot, za katero se je odločila. Izjavlja se dalje, da Združene države žele Avstriji nuditi vsako priliko, da se ohrani jo diplomatske zveze z Združenimi državami.

Lugano, 19. decembra. Vesti iz Washingtona in Londona javljajo, da Amerika odklanja vsak razgovor o željah Avstrije. V drugi notbi bo kratkoma ponovila zahteve prve note. Pariški »Temps« pa pravi, da se žal zdi, da v Washingtonu stvari ne mislijo poslabšati, ampak ostati v mejah diplomacije.

Kolin, 19. decembra. (K. u.) »Kölnische Ztg.« poroča z 18. t. m. iz Washingtona: Ameriška vlada namerava poslati avstrijski vlada drugo noto. Splošno se sodi, da je šla vlada v Washingtonu predaleč. V zadregi so, kako naj se umaknejo. Ne odloči se prej, dokler se ne vrne Wilson v prvem tednu meseca januarja s svojega ženitovanjskega potovanja. V poslaniški zbornici se je vložil zakonski načrt, ki zahteva, naj se vozi z bojno ladjo mleko v Nemčijo. Občinstvo postaja nevoljno nad surovostjo Anglije, ker prepoveduje v Nemčijo uvoz mleka za otroke.

Haag, 19. decembra. (K. u.) Reuter poroča iz Washingtona: Ni verjetno, da se prekinejo zveze z Avstrijo, dokler se še prej ne izmenjajo nove note.

večjih naporov, nego v teh štirih bitkah, niso zmogli.

Naloga je za napadalca naravnost katastrofalno težka. Naskok proti soški fronti je početje, ki samo po sebi meji na blaznost.

Naše čete so s svojim neprekosljivim ofenzivnim duhom še v vsakem slučaju, če je postal kak kos jarka vsled težkega artiljerijskega ognja začasno nevzdržljiv ter so ga takoj nato na gosto zasedle neprestano dohajajoče italijanske rezerve, izpremenile italijanske trenutne uspehe v krvave sovražne poraze ter pregnale vsiljence z najtežjimi izgubami vedno zopet iz jarkov. Ti protinapadi, izvedeni v vseh slučajih, kadar je sovražnik pridobil na ozemlju, z neizprosno energijo in čudovitim junaštvom, so prisilili italijansko vojnovo vodstvo, da je za te naskoke večinoma pritegnilo najboljše čete, ker more proti naši soški fronti rabiti edino le te čete z nekoliko nade, da bodo vstrajale. In kljub tolikemu številu in vojaškim vrednotam Italijani niso mogli doseči nobenega uspeha.

Boj za Krn.

Vojni poročevalci javljajo:

Z nezmanjšano silo vihra boj za Krn dalje in pegoji postajajo čimdalje težji. Že poleti, začetkom vojske, je stalo tu vojno vodstvo pred najtežjimi nalogami, neprimerno težjimi nego v najvišjih tirolskih gorah. Kajti ondi nikjer ni manjkalo poti, deloma so bile na razpolago izvrstne avtomobilne ceste; ravno tako nikjer ni manjkalo lesa za zgradbo stanišč, povsod je bilo obilo studencev. Tu na pustem kraškem skalovju pa ni bilo ne tega, ne onega. Vsaka ped poti se je morala mučno izklesati v kamen. Celokupno nadomeščanje in preskrbovanje čet se je vršilo po ozkih ne nevarnih stezah, po katerih so se neprestano vile brezkončne kolone tovarnih živali in ljudi.

Že tedaj je bilo jasno, da bo mogoče postojanko na Krnu držati le tedaj, če se nadomeščanje in vsestransko preskrbovanje čet z vodo, živil, municijo, sanitetnimi potrebščinami itd. zavaruje proti vsem nevarnostim mraza, snega, burje in plazov. Pokazale so se naloge, ki so se zdele neizvršljive, ki so pa postajale od dne do dne nujnejše, ko je v pozni jeseni jelo snežiti ter so nastopili viharji, ki so tovarne živali in njih vodnike odnašali v obločino.

In še vse huje se je obečalo za čas strašnih kraskih mrazov. Ako se dotlej ne posreči zagotoviti četam tam gori vsaj najnujnejših potrebščin za življenje, potem je bila vsa hrabrost kraskih junakov zaman. Odločiti se je bilo treba za velikopotezno zgradbo, ki naj zavaruje etapno službo pred vsemi mogočimi nevarnostmi in ovirami. Samo tako je bilo misliti na zimsko vojsko v teh predelih. Sedaj je pripadel glavni delež tehničnim četam c. in kr. armade, in kar so le te ustvarile, in sicer ustvarile v največji naglici tekom kratkih tednov, jim zagotavlja za vse čase slavo in občudovanje.

Zgradile so se ceste in pota, do glavnega skladišča teče celo poljska železnica, ki jo vlečejo majhni, a krepki in vstrajni gorski konjiči. Zgradilo se je nešteto barak, hlevov, skladišč, bolniških postaj in stanišč za čete. Kako ogromno delo se je izvršilo, nam vsaj deloma povedo naslednje številke: Doslej se je porabilo za dela v kraskem odseku 400 vagonov lesa, ki so ga posekali na licu mesta v gozdovih, 22 vagonov opeke, 46 vagonov cementa in apna, 70 vagonov smolene strešne lepenke, 19 vagonov žrebljev, vijakov in spon, 3000 kilogramov razstrelilne snovi za poti skozi skalovja, 20.000 razstrelilnih patron in 2300 klopčičev vžigalne vrvice. Delo pa tudi sedaj še ne počiva, marveč se neprestano nadaljuje, izpopolnjuje in dovršuje.

Kljub tem dalekosežnim ustvaritvam in skrbem pa je življenje bojnih čet na Krnu seveda še vedno trdo in polno pomanjkanja. Mestoma si stoje tu čisto blizu z nasprotnikom, ki je po številu znatno močnejši in v svojem besu vsled neuspehov tudi vedno ljutejši in krutejši. Še vedno meče sovražnik na to točko fronte nove, najboljše svoje čete; ujetniki pripadajo skoraj izključno alpskim polkom, katerih disciplina in sposobnost se tudi na naši strani brez pridržka priznava. Bojni duh teh čet je še nezlomljen, kakor pripovedujejo naši častniki, in municijske založbe Italijanov so, kakor je videti, še tako znatne, da si morejo dovoliti razsipanje z dolgotrajnim ropajočim ognjem.

Italijanski poveljniki tudi store vse, da vzdrže v vojaštvu enako močno zaupanje v končno zmago in jih navdušijo za vedno nove krepke in pogumne napade. To pričajo povelja, ki jih najdejo naši pri mrtvih in ujetih Italijanih; posebno značilno je bilo povelje te vrste, nanašajoče se na Sv. Lucijo, kjer se primerja to postojanko s trnjevo, a večno dehtečo vrtnico. Taka povelja ne ostanejo brez učinka na moštvo, a kljub temu se vsak italijanski napad krvavo izjalovi ob strašnih sovražnih izgubah. Te izgube so za sovražnika, v kolikor so prizadete alpske čete, posebno bolesterne in občutne. Kajti za to četo, ki je edino izvežbana za gorski boj, nimajo Italijani nobenega nadomestila, dočim imamo mi v tirolskih gorskih vodnikih, logarjih in drvarjih od doma izvežbane izvrstne, vsem vremenskim neugodnostim kljubujoče gorske vojske. Naj tudi še tako hitro slede trdovratni napadi in se brez konca ponavljajo — naše čete se ne omajejo in vstrajajo v svojem odporu s tako stannovitnostjo in trdnostjo, da je po soglasni izpovedi poveljnikov vsaka beseda preslaba, s katero naj bi se jim dala hvala in priznanja. Občudovanja vredni vojsaki! Treba pomisliti, da leže večkrat ob mrazu 20 stopinj v svojih zasneženih in zledenelih jarkih, ki so jih z muko vsekali v skalo in ki ne dovoljujejo niti tistih revnih udobnosti kakor strelski jarki v Galiciji in na Poljskem. Letalske bombe, plazovi in viharji jih neprestano ogrožajo in če potem po večdnevem vstrajanju končno bije ura izmenjave, jih čaka še dolga pet z derezami na nogah, preden dospo v barake, kjer najdejo toploto in pokoj. Naravnost neverjetno je in vendar resnično, kakor zatrjujejo častniki, da teh ljudi skoro ni mogoče zadržati, kakor hitro je zunaj v teku nov napad; in kako se jeze, ako jim potem vračajoči se tovariši povedo, da so morali odbiti osem napadov, dočim so jih bili prejšnji dan sami prestali le pet.

To razpoloženje čet je obenem najboljše izpričevalo za zdravstvene razmere. Zdravniki zagotavljajo, da so cepitve proti koleri in tifusu odstranile vsako nevarnost epidemij; vsak ranjenec se tudi nemudoma cepi proti tetanusu, pri čemer se dosežajo najlepši uspehi. Poškodbe same so težke samo tedaj, kadar jih povzročijo kamene šibe. Dokler niso bile izvršene potrebne naprave za preskrbovanje z vodo, je obbolelo mnogo vojakov vsled zauživanja snežnice; sedaj takih bolnih ni več.

Izvrstne zveze z etapnim ozemljem pridejo izredno prav tudi pri odpošiljanju ranjencev, katere so po mučno prenašanju nosilci; to je zlasti važno za težko ranjene, kjer je potrebna takojšnja operacija. V lazaretih v bojišču delujejo specialni kirurgi za celjastne, ušesne in očesne ranitve ter razpolagajo z vsemi modernimi pomočnimi sredstvi. Vsled tega je sedaj mogoče zagotoviti popolno ozdravljenje mnogo večjemu odstotnemu postavku ranjencev nego doslej. Tudi ta okolnost je tolažilica za junaške borbe na Krnu in za celo domovino.

X X X

Izpopolnitev italijanskih čet.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Italijanski napadi ob Soči vedno bolj ponehavajo. Ogromne krvave izgube izpopolnjujejo Italijani z vojaškimi zavezanci, ki so se vrnili iz Amerike.

Zopet dva laška generala odstavljena.

Dunaj. Upokojena sta generalna majorja Formentini in de Raymondo. Med vojsko so upokojili do zdaj 53 generalov.

Italijanski senat.

Rim. (Kor. ur.) V seji senata 17. t. m. je poizkušal ministrski predsednik Salandra ovreči izvajanja senatorja Barzelota. Izjavil je, da je Italija postopala v dobi nevtralnosti lojalno. Ministrstvo odklanja ustanovitev parlamentarne posebne komisije po francoskem vzorcu, ki naj bi nadzorovala vojskovanje. Dalje je izjavil, da so veliko trpele Benetke. Končno je prosil, naj se sprejme dnevni red, ki odobrava, kar je izjavila vlada. Ob glasovanju so ta dnevni red odobrili vsi navzoči senatorji (221).

Italijanske nade.

»Tribuna« poudarja, da je Albanija spremenjena v velik oskrbovalni in reorganizacijski tabor, kamor je pribežalo 150 tisoč Srbov (?) Nastop Italije pomenja začetek vojske na novem bojišču.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. decembra. Uradno se poroča:

Neizpremenjeno mirno. Rusi trdijo v svojem dnevnem poročilu z dne 15. t. m., da je njih konjenica pri Usciezu ob Dnestru naletela na avstro-ogrske poizvedovalce v ruskih uniformah. Na tem poročilu ni niti ena beseda resnična. Mi takih zavrgljivih sredstev ne uporabljamo. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 19. decembra. Uradno se poroča:

Mestoma boji s topovi.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. decembra. Veliki glavni stan:

Število med Naroškim in Mladziolskim jezerom ujetih Rusov se je zvišalo na dva častnika in 235 mož. Položaj je na celi fronti neizpremenjen. Vršili so se le mali boji med patruljami.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 19. decembra. Veliki glavni stan:

Odbili smo manjše ruske oddelke, ki so na raznih mestih poizvedovali proti našim črtam.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKE PRIPRAVE ZA NAPAD V BUKOVINI.

Bukarešt, 19. decembra. Ob bukovinski meji stoječe ruske bojne sile so ojačile z 250.000 možmi. Zdi se, da namerava rusko vojno vodstvo na tej točki fronte napasti.

Bukarešt, 19. decembra. Pri Reni zbrane ruske čete so odposlali večji del proti Bukovini.

S SEVERNEGA BOJIŠČA.

Krakov, 18. decembra. »Nova Reforma« poroča: Skozi Lvov je korakalo okoli 5000 ruskih ujetnikov iz zadnjih bojev na vzhodni bojni črti. Isti list poroča, da vlada v Tarnopolu že od začetka novembra med Rusi velika vznemirjenost. V bližnjih gozdovih se nahaja nad 20.000 oseb, katere so semkaj prignali Rusi iz Galicije in Poljske.

RUSKI CAR SE VRNIL Z BOJIŠČA V CARSKO SELO.

Petrograd, 19. decembra. (K. u.) Car Nikolaj se je vrnil dne 17. t. m. s prestolonaslednikom z bojišča v Carsko Selo.

OBISK POLJSKIH LJUDSKIH ŠOL V VARŠAVI.

Varšava. V poljske ljudske šole se je priglasilo toliko učencev, da so morali ustanoviti začasne pomožne šole. Tudi v drugih mestih je pritisk na šole velikanski. V Vilni se je priglasilo v tam otvorene ljudske šole nad 10.000 učencev. Med ruskim gospodstvom se ni smelo govoriti poljsko niti na javnih trgih in v javnih lokalih.

RUSKI GLAS O AVSTRIJSKI UPRAVI NA POLJSKEM.

Bern, 14. decembra. Danes semkaj dospeli pariški »Temps« javlja iz Petrograda: Gospod Zwietskowski nadaljuje v »Ruskem Slovu« v Moskvi opis svojega obiska v okupiranih poljskih ozemljih. Jako zanimiva so mesta, kjer govori o svojem bivanju v Lublinu. Našel je mesto vselejše, skoraj v prazničnem razpoloženju, kakor da bi bile šle grozote vojne brez sledi mimo njega. Avstrijci so tukaj bolj

nego drugje upoštevali patriotična čustva prebivalstva — že njihov vhod v mesto je pričal o njihovi politiki, ki priznava narodnim idealom Poljakov in se jim celo laška. Ruske čete so zapustile mesto dne 29. junija; šele naslednji dan opoldne, pripoveduje Z. dalje, je slovesno prišel v mesto prvi polk ulancev poljskih legij ob zvokih poljske narodne himne. Poljski ulanci so v svojih poljskih uniformah defilirali po vseh cestah mesta, poljske zastave so plapolale v zraku, neki tirolski polk je z godbo spremljal legionarje in slovesno je donela: »Ni še Poljska izgubljena«. Polk je pozdravil občinstvo s klici: »Živio svobodna neodvisna Poljska! Živio poljski narod!« — kar je našlo navdušen odmev med ljudstvom.

Nadaljnjo zadržanje Avstrijcev je bilo le ponavljanje in podčrtavanje poljske prijaznosti. Vsa upravna mesta so zasedli poljski častniki, vsa lokalna društva so ohranila svojo popolno svobodo, poljsčina se proglasila za uradni jezik. Časniki so dobili dovoljenje, da razpravljajo o vprašanju neodvisnosti Poljske čisto svobodno in odkrito. Tu kakor v Varšavi je funkcionirala milica in kmalu so se uvedle trdne normalne cene za najpotrebnejše proizvode, kajti Avstrijci niso dovolili nikakih rekvizicij in so vse nakupe plačali v gotovini. Avstrijski polkovnik je bil imenovan za mestnega poveljnika, in poljski poročnik, po imenu Heter, za policijskega prefekta. Novi poveljnik je pod kaznijo prepovedal vsako rekvizicijo. Po zaslugi njegovih odredb se je razvijalo življenje v Lublinu popolnoma mirno in normalno. — Tako petrogradski dopisnik v »Temps«.

ODKRITA VELIKA PONEVERJENJA V RUSIJI.

Krakov. V Kijevu so zaprli ruskega intendanta Samakina z desetimi tovariši, ker so varali pri vojnih dobavah. Izgnali so jih v Irkutsk.

RAZLASTITEV NEMŠKE POSESTI V RUSIJI.

Poznanj. V »Ruskem Slovu« se pritožuje M. Goremkin, ker se le počasi odkupujejo nemška posetva in ker so dozaj od 1.210.000 desetih nemških posestev odkupili le nekaj nad 2000 desetih. Večinoma se ne veruje, da bi izvedli carjev ukaz o razlastitvi nemških zemljišč, marveč se po vojski vrnejo prejšnje razmere.

RUSKI REVOLUCIONAR BURCEV — AVIATIK.

Lvov. »Gazeta Poranna« poroča: Zna ni ruski revolucionar Burcev, ki se je mudil zadnji čas v Petrogradu, je naprosil rusko vojno ministrstvo, da sme postati vojni aviatik, kar se mu je dovolilo.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. decembra. Veliki glavni stan:

Nobenih važnih dogodkov. Metz so napadli sovražni letalci in močno poškodovali mestni muzej. Sicer niso napravili škode.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 19. decembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

S fronte se ne poroča o nobenih važnih dogodkih. Sovražni letalci so ponoči zopet napadli Metz. Škoda je le na blagu.

Vrhovno vojno vodstvo.

Boji na Francoskem.

London, 19. decembra. (Kor. ur.) Tiskovnemu uradu se je poročalo iz glavnega stana na Francoskem: Danes je večinoma megljeno in zato topničarski boji niso zelo umestni. Dan je zato potekel splošno mirno. Kljub temu je naše topničarstvo krepko podpiralo francosko pehoto in je prisililo sovražne topove severno od Yperna, da so morali utihniti.

General Pau prideljen ruskemu generalnemu štabu.

Rotterdam. General Pau ostane trajno v Rusiji. Pridelje ga ruskemu generalnemu štabu.

Sir Douglas Haig, naslednik feldmaršala Frencha.

Angleški general sir Douglas Haig, ki je postal kot naslednik Frencha poveljnik čet na Francoskem, je star 55 let. S 24. letom je vstopil v nek huzarski polk, služil 1888 v Sudanu in se je naslednje leto kot pobočnik takratnega polkovnika Frencha udeležil v južni Afriki bojev pri Colesbergu. L. 1903. je bil Haig generalni nadzornik konjenice v Indiji, 1904 je postal generalni major, 1911 pa poveljnik v Aldershotu; ob izbruhu vojne je dobil poveljstvo nad enim izmed obeh angleških armadnih zborov.

Angleže bo stala vojska kmalu 130 do 140 milijonov mark na dan.

Berlin. Angleški finančni krogi računajo, da bo veljala vojska Angleže vsak dan 130 do 140 milijonov mark, ko prično zbirati četrti milijon mož. Anglija namerava februarja zopet najeti dvoje vojnih po-

sojil v skupnem znesku 19 tisoč milijonov mark.

Novačenje na Angleškem.

London, 19. decembra. (K. u.) V Londonu so nabili dne 18. t. m. zjutraj letake, ki naznanjajo, da morajo pod orožje skupine 2, 3, 4 in 5 neoženjenih mož med 19. in 22. letom, ki so bili pridobljeni za vojsko po načrtu lorda Derbyja.

Ostra kritika v angleški poslaniški zbornici. — V zbornici lordov se pričakuje važno glasovanje.

London, 18. decembra. (K. u.) V poslaniški zbornici so grajali poslanci Hodge, Wardle in Wilson, ker so nastavili klavce prešičev in lastnike zastavljalic za nadzornike v municijskih tvornicah. Poslanec Pink je opozoril, da je nastavila vlada za nadzornika neke izdelovalnice krogelj nekega vrtnarja. Državni tajnik Addison je odgovoril, da se težko dobe primerne osebe za mesta nadzornikov. Poslanec Dillon (nacionalist) je izjavil, da so take razmere škandal.

London, 18. decembra. (K. u.) »Times« poročajo: Nadaljevanju razprave v ponedeljek v gosposki zbornici o danski trgovski pogodbi pripisujejo veliko važnost. Vojvoda Devonshire je unioniste nujno pozval, naj se udeleže seje. Pričakuje se važno glasovanje.

Novi indijski podkralj.

Kristianija. »Morningpost« trdi, da postane indijski podkralj finančni minister Mac Kenna.

Na morju.

Potopljena nemška križarka.

Berlin. (Kor. ur.) Wolff poroča (ur.): Dne 17. t. m. popoldne je bila potopljena mala križarka »Bremen« in neka spremiljača jo torpedovka po napadu nekega podmorskega čolna. Znatno del posadke so rešili.

Poveljstvo mornarice.

Ponesrečena angleška križarka. — Potopljen parnik.

Atenski list »Hestia« poroča, da je neka angleška pomožna križarka pri otoku Granta zadela na skalo. Ladijo so prepustili svoji usodi. — Parnik »Djurjura« je pri Malti zavozil v neko angleško križarko. »Djurjura« se je potopila, popotnike in posadko so rešili. Obe ladji sta vozili z ugasnjenimi lučmi.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 17. decembra. (K. u.) Iz turškega glavnega stana:

Dardanelska fronta.

V odsekih Anaforta in Ari Burnu streljanje s topovi. Pri Anaforti je naše topničarstvo prisililo sovražne gorske topove, da so morali utihniti, uničilo je eno strojno in zapalilo požar v sovražnem taboru. V odseku Sedil Bar je dobro učinkovala neka mina, ki smo jo zažgali na našem levem krilu. Sovražnik je streljal na našo postojanko z vsakovrstnim orožjem. Naše topništvo je odločno odgovarjalo, preprečilo je nadaljevanje ognja in je prisililo neko sovražno transportno ladjo pri izlivu Sighundere, da je morala bežati. Sicer nobenih bistvenih dogodkov.

Turki potopili pri Kut-el-Amari angleški monitor. — Angleži zopet izgubili 1000 mož.

Carigrad, 19. decembra. (K. u.) Iz Bagdada: Od angleških monitorjev, ki sta poizkušala pri Kut-el-Amari prodreti turško oblegavalno četo, so potopili enega turški topovi, drugi se je moral vrniti. Angleške izgube ob zadnjih turških napadih se cenijo na 1000 mož.

Goltz paša pripravlja nemško-turško ofenzivo v Mezopotamiji.

Rotterdam. Francoski listi poročajo, da so končane priprave velike nemško-turške ofenzive v Mezopotamiji. Goltz paša je vrhovni poveljnik.

Političen umor v Bombayju.

Berlin. B. Z. a. M. poroča iz Amsterdam, da je neki Perzijanec usmrtil v Bombayju brata Angležem prijaznega Aga Kana, ki biva v Londonu.

Iz bojev v Egiptu.

Haag. (K. u.) Dopis. lista »Rotterdamische Courant« v Kairu sodi z ozirom na izid boja pri Matrusu, da egiptovske zahodne meje proti organiziranemu napadu ni mogoče braniti.

Razna poročila.

Vsakdanji živež.

Kakor poroča dunajska »Zeit«, bomo v najkrajšem času dobili krušne karte za celo Avstrijo. Tudi po deželi se bo dobilo moko le proti karti. Uvedejo se posebne karte za moko in drugačne za kruh.

Na Dunaju popoldne od 2. ure naprej do večera ne bodo več pili po kavarnah

mleka, mlečne kave, mlečnega čaja in kaka. Na ta način mislijo prihraniti dnevno 10.000 mleka. Dunaj rabi na dan približno pol milijona litrov mleka. — Okrog 100.000 litrov ga bodo prihranili v prvi vrsti za otroke, doječe matere in bolnike po bolnišnicah. Ostanek šele dobi drugo prebivalstvo. Otroci do 2 let dobijo po liter mleka na dan, od 2. do 6. leta pa pol litra.

Podelitev kardinalskega klobuka kardinalu Frühwirthu.

Monakovo, 14. decembra. (K. u.) Dašes opoldne je podelil kralj Ljudevit kardinalski klobuk novimenuvanemu kardinalu in dosedanjemu nunciju Andreju Frühwirthu. Prvič je to izvedel vladajoči bavarski kralj rodbine Wittelsbach. Slavnosti se je udeležilo odlično spremstvo, med njimi vsi bavarski ministri. V oratoriju je bila kraljica z vsemi člani kraljevske hiše, ki bivajo v Monakovu. Došel je tudi kardinalnadškof Bettinger. Po slavnosti je sprejel kralj kardinala Frühwirtha v avdienci.

Monakovo, 19. decembra. (K. u.) Na čast novemu kardinalu je priredil bavarski kralj večjo dvorno pojedino. Kardinal Frühwirth v doglednem času zapusti Monakovo kovo.

Nevtralni pisatelj o Avstriji.

Stockholm. (Kor. ur.) Znani pisatelj Lago Lengkvist, ki se je vrnil iz avstro-ogrškega vojnega tiskovnega stana, je izjavil: Če se govori o zaslugah in o uspehih Nemcev, se večkrat pozabi, kako so na njih udeleženi Avstriji in Ogrji. Njih bojna črta je večja in težavnejša kakor nemška. Čuditi se moramo, kako se ta mozaik narodov, kar je avstrijsko-ogrsko monarhija, kaže v nevarni uri kot nerazdružljiva železotrdna cesta.

Švedska kraljica v Berlinu.

Berlin. (Kor. ur.) Švedska kraljica se je pripeljala 17. t. m. dopoldne v Berlin.

Poroka predsednika Združenih držav.

Washington. (K. u.) 19. decembra. Predsednik Wilson se je poročil z gospo Galt brez vseh slovesnosti. Nova zakonska sta odpotovala za 14 dni na jug.

Povodenj na Ogrskem.

Tokaj. (K. u.) Reka Tisa narašča že 10 dni. Hiše blizu reke so poplavljenе.

Požari.

Budimpešta. (K. u.) V Biehnovi tvornici je pričelo 18. t. m. zjutraj goriti. Delavnica je popolnoma pogorela. Škoda je velika.

Szekszard. (K. u.) Pogorelo je 18. t. m. zjutraj v tolnaerski državni svilarni. Zgorela je hiša, kjer se nahaja hotel in del strehe. Zaloge svile so rešili. Škoda je neznatna.

Izvoz bencina in riža s španskega dovoljen.

Madrid, 19. decembra. (K. u.) Dovoljen je prost izvoz bencina in riža.

Millijonske globe.

Bon. (K. u.) Po približno štiritedenski razpravi se je 18. decembra 1915 razglasila razsodba radi odtegnitve davka na žganje. Tvorničar žganja Bötticher v Eitorfu je obsojen na zapor enega leta šest mesecev in na 13.316.813 mark denarne globe, v slučaju neizterljivosti pa še na 18 mesečni dodatni zapor. Trgovcu Jansenu, kaznen je preстал s preiskovalnim zaporom, na 8.302.492 mark denarne globe, oziroma na šestmesečni zapor, lastniku žganjarne Lubanskemu v Hamburgu radi dveh slučajev na enomesečni zapor in 4.818.404 mardke globe, oziroma enoletni zapor.

Promet zavilkov v božičnem času 1915.

Radi pomanjkanja uradniškega in služabniškega osebja kakor tudi prevoznih sredstev bo povečani promet s poštami zavilkov, ki ga je pričakovati o letošnjem božičnem času, prav posebno otežkočen.

Zato, da se zvišanim zahtevam kolikor mogoče ustreže, je treba tudi marljivega sodelovanja občinstva.

C. kr. pošto in brzojavno ravnanstvo v Trstu se torej obrača do javnosti s prošnjo, da ga pri njegovem stremljenju, izvršiti večji del božičnega prometa s poštami zavilkov po možnosti že sredi meseca decembra, dejansko podpre ter vpoštevata sledeče določbe in nasvete, ker bi sicer bila neizogibna zastajanja v prometu, ki bi enako občutno oškodovala stranke in poštne zavode.

Predvsem naj si vsak prizadeva, da odda božične zavitke na pošto nekaj dni poprej, kakor je to običajno delal v normalnih razmerah. To velja tudi za zavitke z živili vsake vrste, torej tudi za divjačino v splošnem in posebej za vse na Ogrsko namenjene pakete. Pri obstoječih težkočah je nemogoče dati zavilkom z živili kakršno koli prednost. Zlasti zavitke naslovljene v velika mesta je treba predati poprej kakor sicer, ker se v teh krajih dostavitev navadno še bolj zavleče.

Ker nadalje zavilkom med vožnjo ne bo mogoče posvečati ene pozornosti, kakor se jo o drugih okoliščinah še lahko zahteva, je neizogibno potrebno, da je omot brezpogojno trpežen in dovolj odporen.

Ravnateljstvo priporoča torej, da pošiljatelji rabijo za omot v svojo lastno korist po možnosti edine lesene zabojčke. Ako pa se vendarle upotrebljajo za omot koši, valovita lepenka ali platno, morajo biti ti omoti prav posebno trpežni.

Zavijanje v navaden papir ali škatlje iz lepenke (karton) naj se sploh opusti.

Zavitke — tudi lesene zabojčke — je treba krepko prevezati in po možnosti opremiti z ročaji.

Pošiljateljem predmetov, ki se drugače razpošiljajo z naslovnimi zastavicami brez omota kakor divjačina in podobno, se nujno svetuje, da predajo o božičnem času tudi take pošiljke v omotih, ker se sicer lahko zgube naslovi. Sveže meso ali predmeti, kateri puščajo maščobo ali vlago, posebno tudi ribe, se morajo dajati v lesene zabojke ali k večjemu še v koše.

Na pošiljkah z živimi živalmi in na dotičnih poštah spremenik mora biti navedena predodredba pošiljatelja, kakor:

- a) Če se takoj ne sprejme, nazaj!
- b) Če se takoj ne sprejme, prodati!
- c) Če se takoj ne sprejme, brzojavno obvestiti na moje stroške!

Pošiljke morajo imeti čisto jasen in popolen naslov (bivališče, mestni okraj, cesta, ulica, hišna številka, zadnja pošta). Priporoča se, da se vložijo v pošiljke prepis naslova. Zavitek in poštna spremenica morata biti popolnoma enako naslovljena.

Naslovi se morajo napisati neposredno na omot; če to ni mogoče, se napiše naslov na papir, ki se z vso površino trdno prilepi na omot. Ako se pošilja v kosih, vrečah in slično, je treba naslov prilepiti na omot, ali pa rabiti naslovne zastavice. Naslovne zastavice morajo biti iz lesa, čvrste lepenke, usnja, pergamenta itd., in pritrjene na pošiljke tako, da ne morejo odpasti ali pa se odtrgati.

Pri pošiljkah, ki so podvržene užitnini in namenjene v večja mesta, je treba točno navesti vsebino na poštne spremeniki kakor tudi na pošiljkah samih in sicer po kakovosti in količini (v kilogramih, kosih, litrih itd.).

Pri pošiljkah s povzetjem se mora »povzetje« in »povzetni znesek« označiti tudi na njih samih.

Vrednost navedena v naslovu zavitka in na spremenici brez strugotin in popravkov se mora ujemati v črkah in številkah.

V kolikor so vrednostni zavitki sedaj sploh dopuščeni, se ti morajo zapečatiti po predpisih.

Končno se opozarjajo odpošiljatelji zavilkov v inozemstvo na obstoječe prepovedi o izvozu blaga. Pripominja se, da mora škoda, ki nastane iz tega, da se niso uvaževale prepovedi, razglašene v državnih zakonikih, trpeti vselej le odpošiljatelj sam.

Zatorej je nujno potrebno, da se pred predajo zavilkov za inozemstvo vsak pouči o dotičnih predpisih.

V Trstu, decembra 1915.

Koncentracija raznih političnih strank.

Spoznanje, da bo vsak narod po vojni imel obilo skrbi in dela, katero bo v narodnem interesu mogoče uspešno rešiti le tako, da se mu po enotnem načrtu zvesto posvetijo vse sile naroda, je pripeljalo poljske socialne demokrate do tega, da so vstopili v »Poljski klub«. Tudi pri Čehih se je že precej doseglo za skupno delovanje vseh čeških strank. Zanimivo je pri Čehih, da so bili poleg agrarcev glavni širitelji in zagovorniki skupnega nastopa češki socialisti. Tudi avstrijski Nemci vseh meščanskih strank se zadnje čase pridno zbirajo. Na strankarski konferenci nemških krščanskih socialcev je bivši minister Geßmann poročal, da se je z »nemško narodno zvezo« že sklenil dogovor glede skupnega nastopa in delovanja. Na predlog agrarne stranke se prihodnjo nedeljo zberejo v Pragi vsi nemški politiki iz Češke. Poleg poslancev vseh raznih nemških strank pridejo na to nemško zborovanje tudi zastopniki velikih narodnih društev, nemškega narodnega sveta in društva državnih uradnikov. Svoj čas smo že poročali, da so nemški narodni sveti izdelali enoten in skupen nemški program, kateri mora postati tudi program vlade. Po praški »Bohemiji« izvemo o tem programu to-le: V štirih glavnih delih obsega vse zadeve in zahteve, katere se zde nemškemu narodu potrebne za odredilo novo ureditev z vso silo zaželeno, zahoteno in priborjeno nove Avstrije. V prvem delu stoji notranje reforme v »cesarstvu avstrijskem«. To »cesarstvo avstrijsko« obsega po načelih izvrstnega »linškega programa« združena ozemlja dosedaj v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel. Drugi del govori o novi ureditvi naše zveze z Ogrsko, tretji o razvoju naše zveze z Nemčijo in četrti o ustanovitvi srednjeevropskega gospodarskega ozemlja. Na koncu je priložen še do vseh podrobnosti velikopotezno izdelan zakonski načrt o državnem jeziku. To delo daje nemškemu narodu tako vroče zaželeno podlago skupnih zahtev na hodočnost.

ZBOROVANJE NEMŠKIH STRANK NA ČEŠKEM.

Iz Prage nam poročajo: Danes, v nedeljo, dne 19. decembra, se je vršilo zborovanje nemških strank in odličnih oseb na Češkem. Zborovanje so sklicali nemški agrarci. Udeležile so se zborovanja vse razne nemške stranke in zastopniki nemškega narodnega sveta in narodnoobrambnih društev in uradnikov. Zborovanje je vodil poslanec Zuleger. Tajnik agrarne stranke Krepek je povdarjal, da Nemce sili k združenju posebno to, kar jim dolguje država. Soglasno se je sprejelo resolucijo agrarca Krepeka in radikalca Pacherja za zopetno enotno in združeno delo nemških strank v narodnih in političnih vprašanjih. To delo je treba takoj začeti, da se velika bodoča narodna in politična vprašanja glede Češke in cele Avstrije popolnoma pojasni in ugotovi nemškemu narodu za sedaj in za bodoče njegova popolna veljava. Izvolil se je poseben delovni odsek vseh strank in zastopnikov vseh narodnih društev, visokih šol, industrije in trgovine.

Pogrešane družine s Primorskega.

Išče se Anton Golja, čevljar iz Kobarida, sedaj pri vojaki. Kdor bi vedel, kje se nahaja, se vljudno prosi, da blagovoli poslati njegov naslov: Mimi Matelič, begunka, Novo mesto 22, Dolenjsko. — Ivan Dugar doma iz Ročinja št. 53, Primorsko, sedaj k. u. k. Lst. Arb. Abt. No. 17., Marinefeldpost Pola, išče svojega sina Janeza Dugar; bil je v bolnišnici v Gorici do 23. oktobra 1915. Kdor bi vedel zanj je naprošen, naj mi blagohotno sporoči. — Michael Gorjup, Sprengabt. No 84, vojna pošta 157, išče svojo ženo Rozalijo z dvema otrokoma, sorodnike Andreja, Antona in Rudolfa Šturma, kateri so vsi doma iz občine Biljana, vas Dobrava, Brda. Kdor kaj o njih ve, naj sporoči na gori označeni naslov. — Anton Čadež, Baracke N. 20, Bruck a. d. Leitha, N. Oesterr., išče svojega očeta Franca in mater Katarino, ki sta doma iz Kozane. Anton Čadež sporoča, da je prost vojaščine. — Erzetič Josip, 97. pp., V. stot., vojna pošta 63, išče svojega očeta, ki je šel voziti za armado dne 20. maja 1915. — Anton Komavli, Barackenlager, Barake No. 10, Zimmer 11, Bruck a. d. Leitha, išče svojega očeta Josipa Komavli in očeta svoje žene Antona Primožič, ki je ostal doma v Pevni št. 133. — Ivan Pičulin, k. k. Mat. Mag. Knittelfeld, Štajersko, išče svojega bratrance Karla Pičulina, ki je preje služboval kot duhovnik na Travniku, cerkev sv. Ignacija. — Franc Možetič, Bäckerei Maltinger, Leoben, Ob. St., išče svojega očeta doua iz Gorice, via Municipio št. 8 in gosposkično Karolino Komel, Gorici, via Dreossi št. 9.

Anton Velišček, k. k. Lst. Etappen Baon Nr. 514, 3. Komp., 4. Zug, Feldpost 220, išče svojo ženo Marijo Velišček s šestimi otroci. — Ivan Benedejčič, k. u. k. Militär-Verpflegsmagazin, Münzgrabenschule 18, Graz, prosi obvestil o svoji družini iz Čiginja št. 10. — Anton Strgar, k. u. k. 97. Inf. Reg., Wilhelminen-Reserve-Spital, Tabakfabrik, Ottakring XVI, Wien, išče svoje starše Petra in Katarino Strgar iz Čolnice pri Kanalu št. 76 na Primorskem. — Begunc Jozef Kovačič, Zlončice, pošta Ouzice, Kralup ob Vlt. (Češko), išče svojo hčerko Milico Kovačič, ki je pred italijansko vojno služila v Trziču (Monfalcone). — Anton Mohli, k. u. k. Inf. Reg. Nr. 27, II. Ersatz-Komp., Cadre, Graz, prosi obvestil o svojih hčerkah 15 letni Ceciliji in 11 letni Mariji Mohli iz Krmina pri Gorici.

Pogrešani vojaki.

Valentin Mohorič, Golica, p. Selca nad Škofjo Loko, išče svojega sina Jakoba, ki je služil pri 17. pp., 3. stot., 4. vod, ter je bil 31. oktobra ranjen na Oslavju pri Gorici. — Pogreša se že od začetka vojske z Rusijo: Francišek Lozei, po domače Povčev iz Vojsčice št. 20, na Primorskem. Če bi kdo izmed vojakov ali kdo drugi kaj o njem vedel, naj blagovoli sporočiti č. g. Karolu Čigon, vikarju na Vojsčici. — Pogreša se dalje od začetka vojske Juren Alojz, št. 17 iz Vojsčice, na Primorskem. Poročila o njemu naj se blagovoli naznani č. g. Karolu Čigon, vikarju na Vojsčici, Primorsko.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belordecem traku je dobil vojni kurat 87. pešpolka Marko Krajnc. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil poročnik 7. poli top. p. Oton Schaller. Najvišje zahvalno priznanje je dobil nadporočnik 2. bos. herc. p. dr. jur. Josip Sajovic. Srebrni zaslužni križec s krono na traku krabrostne svetlinje je dobil četovodja, tit. narednik Ivan Žurman, pri evid. oskrb. skladišču v Gradcu.

+ Visoko odlikovanje vojaškega škofa. Cesar je podelil vojnomu vikarju škofu Emeriku Bjeliku red železne krone I. reda z vojno dekoracijo.

+ Iz seje kranjskega deželnega odbora dne 18. decembra 1915. Dr. Lampe v imenu deželnega odbora izrazi g. deželnemu glavarju sočutje dežele Kranjske ob izgubi njegovega sina. Tolaži nas, da je umrl junaske smrti za domovino in da je krepotni mladenič gotovo pri Bogu našel plačilo za svoje lepo, čednostno življenje, vsled katerega je užival ljubezen vseh, ki smo ga poznali. Sočutje vse dežele bodi v tolažbo tudi g. deželnemu glavarju, ki tako vdano in moško nosi to bridko izgubo, pripravljen, da kakor bo, tudi vsako žrtev rad prinese na oltar domovine kot zgled vsem deželanom. G. deželni glavar se g. njem zahvali deželnemu odboru za izraze splošnega sočutja, katero mu je bilo v teh težkih urah v veliko tolažbo. Vdan v voljo Vsemogočnega prenaša bridki udarec. — Od c. kr. deželne vlade nameravani izdaji oficijelnega kranjskega patrijotičnega vojnega znaka s kranjskim deželnim grbom se pritrudi. — Poslovanje pri deželnem odboru se v nekaterih manj važnih zadevah olajša in skrajša. — Za vojaško božičnico po vseh deželnih bolnicah se dovoli kredit do 3000 K. Za božičnico v glavnizijski bolnici se dovoli prispevek 500 K. — Posredovalnici za goriške begunce se dovoli glede na večje potrebe v sedanjem času nova podpora 1000 K. — V ukrajino prekrbovalno komisijo za preživljanje svojcev mobilizovanih za Ljubljano-okolico se imenuje kot zastopnik deželnega odbora P. Avgustin Čampa, župni upravitelj na Viču, njegovim namestnikom pa dr. Ferdinand Tomažič, deželni komisar v Ljubljani. Razpustu občinskega odbora v Idriji se pritrudi; imenovanju Mohorja Pirnata c. kr. rudniškega svetnika v Idriji, občinskim gerentom in Franceta Osvalda, Josipa Modrišana, Janeza Kavčiča, Leopolda Troha in Franceta Stravs gerentovim prisednikom se ne ugovarja. — Razpustu občinskega odbora v Postojni in imenovanju dr. Friderika Lukana, tajnika c. kr. deželne vlade v Ljubljani, in Franceta Lenčeta, Hinka Peternela, Andreja Azmana in Fr. Bervarja gerentovim prisednikom se pritrudi. — Gospodarski odbor v Ostrožnem brdu se radi gospodarstva s podobčinskimi premoženjem razpusti; gerentom se imenuje Jakob Kavčič, posestnik v Ostrožnem brdu. — Glede prošnje gasilnih društev za podporo iz deželnega gasilskega zaklada se načelno sklene, da se podpore samo zagotove, izplačajo pa šele, ko nastopijo redne razmere. — Deželni tajnik se imenuje komisarij: dr. Ignacij Rutar, dr. Bronislav Fischer in dr. Ferdinand Tomažič, deželni komisarjem pa koncipist dr. Franc Logar. — Rudolf Rusjan se imenuje deželni kulturni tehniški pristavom.

+ Župnik Kassl umrl. Č. g. Leopold Kassl, župnik v Brezi pri Celovcu, je dne 19. decembra ob 2. uri popoldne v deželni bolnici v Ljubljani umrl. Pogreb bo 22. decembra popoldne ob pol 4. uri k Sv. Križu v Ljubljani.

+ Mobilizacija avstrijskih žen. Ženske organizacije, od katerih vojno ministrstvo pričakuje predlogov o uporabi žensk v zaleduju, so imele zadnje dni na Dunaju več posvetovanj. Predvsem skušajo dobiti temelj, na katerem naj bi slonela takozvana ženska mobilizacija. Do sedaj se je razpravljalo o varstvu mater, mladine in otrok, o šolanju žensk, določila se je tudi približno njihova zmožnost za delo, govorilo se je tudi o posvetovalnicah, starosti, zaslužku in prilikah za žensko delo. Vse organizacije so izvolile ožji odbor, ki vodi nadaljna posvetovanja. Vojnemu ministru se bo na ta način stavilo enotne in složne predloge vsega avstrijskega ženstva.

+ Dosedanji dobiček vojnih znamk. Trgovsko ministrstvo je nakazalo vdovskemu in sirotinskemu skladu celokupne oborožene sile zopet 400.000 K. Skupno je doslej prejel omenjeni fond od izkupička vojnih znamk 1 milijon kron.

+ Skrajšanje ponavljavne dobe za stavbinski izpit. Izšla je ministrska naredba, ki pooblašča politične deželne oblasti, da smejo kandidate, ki so bili pri stavbinskih izpiti reprobirani za eno leto, pristopiti k izpitu že pred potekom leta.

+ Pozdravi naših vojakov. Prejeli smo: V lepo urejenem podzemskem rovu, pri obilici pečenega krompirja in dobrega čaja brez sladkorja in alkohola, se spominjamo na severnem bojišču lepih časov, ki smo jih preživeli prejšnje dni v naši ožji domovini. Veselimo se lepih zmag, ki jih izvajajo naši tovariši rojaki na južnem bojišču in jim k njim najiskrenejše čestitamo! Želimo jim še znanprej obilo sreče, pošiljamo jim lepe pozdrave iz dolgočasne Rusije in želimo, da tudi nas kmalu tja pošljejo, da se maščujemo nad verolomnim sovražnikom. Rusom seveda tudi nič ne prizanesemo. Vsem Slovencem prisrčen pozdrav! Četovodja Slavko Gričar, ognjčar Hinko Kapun, predstrellec Ivan Šilar, Ivan Legvart, Franc Škerlj, Dežman. — Prisrčne pozdrave rojakom v domovini pošiljajo s severnega bojišča: Desetnik Joško Fonda iz Lokve na Krasu; Maks Bačar, Ustje pri Ajdovščini; poddesetnik Jožef Hribar, Šmartno pri Litiji in Viktor Dimnik

iz Vevč pri D. M. v Polju; desetnika Anton Sever iz Vel. Lašč in Franc Babič iz Bodika pri Divači; Slavec Žiberna iz Divače; Anton Grahonja iz Gročane. — Gotovi slavne zmage našega orožja nad izdajalskim Lahom in nad vsemi sovražniki, kličemo svojim dragim doma ostalim: Da ste nam zdravi in na veselo svideneli! Ivan Bersčak (Avber); enol. prost. desetnik Ivo Pertot; desetnika Egidij Ježek in Ivan Skok; poddesetniki Ivan Mihevc, Franc Pleško, Anton Grahek in Mihael Mervci; pešci Jos. Pahor, Karol Frančeskin, Ivan Kariž, Franc Grčar, Fr. Skok, Tom. Golob, Ant. Zupančič, Ant. Gorišek, Ant. Drešar, Ed. Lah, And. Plesničar, Al. Korše; desetnik Rajmund Chmelček; ognjičar Karol Dolenc; Jakob Duša, Franc Pulec, Al. Kompare, J. Renar (Krtinovca), desetnik Fr. Gale (Dolenjsko), And. Uršič, Ant. Krische, Ant. Bonin.

— **Štajerski Slovenec v bosanski deželni službi.** Skupni finančni minister je imenoval našega rojaka Vladimira Lipold za ravnatelja salin in predstojnika salinske uprave v Kreku v Bosni. Vladimír Lipold je bil dosedaj ravnatelj in predstojnik rudarske uprave v Zenici.

— **Poročil se je odvetniški koncipient g. dr. Iv. Vasič z gđ. Regino Preaton** v Novem mestu. Poroka je izvršil 16. t. m. ob 9. uri dopoldne v kapiteljski kapelici milostljivi g. dr. Seb. Elbert.

— **Odlikovanje.** Učitelj Anton Mohor je bil odlikovan z bronasto svetinjo in po- višan v praporščaka.

— **Iz laškega ujetništva se je oglašil enol. prostovoljec, tehnik Jernej Verhunc,** doma iz Praš na Gorenjskem. Nahaja se v Ostuni di Lecce v južni Italiji. Odtam pošilja pozdrave svojim prijateljem in znancem.

— **Požar.** V nedeljo 12. t. m. je pogorelo Davči št. 40 pri Javorju, popoldne ob 3. uri, ko je gospodar prišel domov od maše. Zgorela je hiša in gospodarska poslopja, vsa obleka in vse žito, rešili so edino le živino. Škode je okoli 10.000 K, zavarovan je za 1400 K pri Vzajemni zavarovalnici. Zažgali so otroci-pastirji. Dva sina sta v vojski. Režeži so usmiljenja vredni in podpre potrební.

— **Omejitev izdajanja časovnih vožnih listov na državni železnici.** C. kr. koresp. urad objavlja: Ker se je vsled vojske omejil promet vlakov, uprava državnih železnic ustavi začasno izdajo časovnih vožnih listov v po prometnih ovirah posebno prizadetih okrajih in progah. Do preklica se ne izdajajo polletni in abonentni vožni listi za ravnateljske okraje Krakov, Lvov, Stanislav, Beljak (izvzemši proge Amstetten-Selzthal) in Trst. Izdaja prožnih vožnih listov za proge imenovanih okrajev in za proge, ki leže južno od Brennerja c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Inomestu, se prepusti razsodnosti c. kr. ravnateljstva.

— **Plačevanje mlatičev z žitom.** V nekaterih krajih je navada, da posestniki svojih mlatičev ne plačujejo v denarju, temveč z nekim odstotkom omlačene žita. Pri tem se dogaja, da prejmejo mlatiči kot svoj zaslužek mnogo več žita, kakor ga potrebujejo za svojo lastno potrebo oziroma več kakor je uradno določeno, da ga smejo porabiti na dan. Take posestnike opozarjamo, da so v smislu ministrske naredbe z dne 28. junija 1915, drž. z. št. 182, kaznivi, če plačujejo svoje mlatiče z žitom, ker ga ne smejo porabiti preko 400 g za osebo na dan.

— **Morske ribe za delodajalce vojnih ujetnikov.** Vojno ministrstvo je nabavilo, da varuje domače meso, večjo množino morskih rib za prehrano vojnih ujetnikov. Ker pa ima večina vojnih ujetnikov hrano pri svojih delodajalcih, se morejo morske ribe le tedaj smoteno uporabljati, če jih delodajalci kupujejo v taboriščih vojnih ujetnikov. Vsak delodajalec, ki najme nad 50 vojnih ujetnikov, se mora zavezati, da bo vsaj dvakrat na teden kupil morske ribe iz zalog v taboriščih vojnih ujetnikov. Dobi jih pa lahko vsak delodajalec, če jih tudi najme manj kakor 50. Poleg vožnine velja: 1. sodček slanikov (približno 500 komadov) 70 K; 2. 1 meterski stot polenovke pa 180 K.

— **Nakup bakrenih predmetov od patrijotične vojne nabiralnice kovin.** Uradno se objavlja, da je patrijotična vojna nabiralnica kovin pripravljena kupiti bakrene predmete vsake vrste (zlasti tudi cerkvene pavke, bakrene kupole, bakrene strehe), da pa zamor plačevati za kilogram čistega bakra le rekvizijsko ceno 2 K 35 vin., ozir. 2 K 55 vin. Prodajalci naj svoje pisane ponudbe z natančno označbo predmeta po številu in teži naslovijo naravnost na c. in kr. vojno ministrstvo odd. 7, patrijotična vojna nabiralnica kovin in naj predmete vpošljejo naravnost na skladišče patrijotične nabiralnice kovin na Dunaju V., Margaretengrütel. Tam se bo dognala teža čistega bakra in potem se bo na to odpadla cena nakazala od patrijotične vojne nabiralnice kovin.

— **Umrl je na otoku Čresu v Istri umirovljeni profesor pripravnice v Kopru Iv. Milohnič.**

— **Hrvatsko glasilo »Svete vojske«**, Z novim letom prične izhajati v hrvatskem

jeziku abstinenčni list pod imenom »Sveti Rat«, in sicer kot priloga »Naše Gospe Lurdske«. Naročnina za list znaša 1 K.

Razne novice.

— **Novoodkriti tenor.** »Times« poročajo iz New Yorka, da so tamkaj našli nekega voznika, katerega glas je še močnejši in lepši kot Carusov. Ta voznik je doma iz Galaca v Rumuniji. Pretekli teden je bil še brez dela in brez vsakega denarja. Sedel je na neki klopi ob Riverside Drive, ko sliši naenkrat v neki bližnji hiši peti rumunsko ljubavno pesem »Donia«. Ko je tako dalj časa poslušal petje, gre tja in pove presenečeni služkinji, da mora z damo, ki tako lepo poje, brezpogojno govoriti, ker tudi sam poje. Dama je vzela celo stvar za šalo, poslušala je petje voznika, a osebe, ki so šle mimo, so z občudovanjem poslušale krasen glas. Danes ima bodoči pevec v žepu pogodbo za pet let in se vežba v pevski šoli Mr. Aborus. Pevec se piše Mavricij Horn in je pred kratkim pel pred new-yorškimi poročevalci. Ne pozna še nobenih not, ali njegov glas da je naravnost diven. Pevec je star 30 let; 16 let je že v Ameriki in je bil že čevljar-ski vajenec, cestni pometlač, rokoborilec, šofer in voznik. Njegov učitelj v petju se je izrazil, da takega glasu še ni slišal in mu prorokuje sijajno bodočnost.

— **Nov aparat za brezžični telefon.** Norveški inženjer Frost je iznašel nov brezžični telefonski aparat. S pomočjo majhnega mikrofona je mogoče brez žice telefonirati brez ozira na oddaljenost. Na angleški Marconijevi postaji se delajo sedaj nadaljnji poizkusi, da se doseže popolna gotovost v obratovanju in zanesljivost pogovora. Teoretično je naloga baje rešena.

Primorske novice.

— **Iz Gorice in goriške okolice.** Solkan-ski župnik se je 10. t. m. zopet vrnil v svojo župnijo. Dne 13. t. m. je sovražnik obstreljeval v Gorici nadškofove zavode. Sicer pa sovražni napadi niso več tako silni. V Sabotinu je že več časa mir.

— **Lokavec (Goriško).** Umrli je tukaj župan g. Ernest Čibej. — Na en dan sta umrli mati in hči: Franciška in Leopolda Črničoj iz Polic. Skupaj sta bili tudi pokopani. Res hud udarec za ostale! Po blagi materi in vrli članici Marijine družbe žaluje vsa občina.

— **Iz italijanskega ujetništva se je oglašil zopet gospod Ivan Štolfa,** volčjegrajski rojak, vikar v Trnovem pri Kobari-ridu. Pisal je svojemu prijatelju, ravnatelju g. Antonu Lebanu v Komnu. Pismo je datirano iz Candide 26. novembra 1915, a v Komen je došlo dne 13. decembra. V pismu pripoveduje med drugim: Lebanovo pismo od 28. oktobra 1915 je prejel dne 24. novembra. To pismo, ki je bilo pisano v nemščini, je došla tja, očetovega — slovenskega pa ni prejel! Večkrat je pisal domov na Volčji grad, a vedno brezuspešno, ker so se pisma baje — poizgubila! Nadeja se zdravlja in čimprejšnjega svidenja. Italijanska vlada mu plačuje 80 centezimov na dan in ravno toliko sestri Mariji. Stanuje v privatni hiši. Drugače bi bilo dobro, pogreša pa peči. Tam je mnogo žita, koštanja in drobnice, ovac in koz. Klima je mila, ljudstvo prijazno. Prosi, naj se vsebina pisma sporoči njegovemu očetu in sorodnikom. — Candida je mesto v spodnji Italiji pod Vezuvom. Naslov je: Ivan Štolfa, župni vikar, Candida (Avellino). V vojnem ujetništvu v Italiji.

— **V morje je padel v Trstu med pomo-lar Sartorio in skladišči 37 letni železničar Ivan Vovk;** zašel je bil v temi in bil utonil, ako bi ga ne bil rešil finančni respicient Sarič s pomočjo tovarišev. To je v nekaj dneh že tretji slučaj nesreče na enem in istem mestu.

Najnovejša poročila.

Govor Take Jonescuja.

— **Bukarešt, 19. decembra.** (Kor. ur.) V včerajšnji seji senata je Take Jonescu očital vladi, da je zamudila pravi trenutek za poseg Rumunije v vojno, dalje da je s svojo politiko ugonobila navdušenje, ki je vladalo l. 1914, in da vlada danes v deželi korupcija tujcev. Opoval je trditvi, da sta hotela imeti Take Jonescu in Filipescu narodno vlado; samo on jo je hotel, ker sicer ne dvomi nad patrijotičnim mišljenjem vlade, pač pa nad njeno močjo, katero bi ji bila dala narodna primes. Premaganci in zmagovalci bodo po tej vojni z zlatimi črkami vpisani v svetovno zgodovino, samo Rumunija bo v nji, če ne poseže v vojno, zapisana s črnimi črkami.

— **Ententa gradi novo obrambno črto na polotoku Halkidika.**

— **Rim, 19. decembra.** (Kor. urad.) »Tri-buna« poroča iz Aten: Zavezniske čete delajo neumorno, da zgrade novo obrambno črto na polotoku Halkidika, z bazo Kasandra, kamor spravljajo velikanske množine materiala.

— **Nameravano izkrcanje ententinih čet pri Kavali.**

— **Lugano, 18. decembra.** Atenski list »Ethnos« poroča: Angleške vojne ladje preizkušajo obrežno vodovje pri Kavali. Misli se, da namerava štirispornost tudi tamkaj izkrcati čete.

— **Ententa zahteva, naj se ji izroči Kavala.**

— **Lugano, 18. decembra.** Kakor poročajo milanski listi, zahtevajo poslaniki štirispornost v Atenah, naj se jim izroči Kavala.

Italijani odstavljajo generale.

— **Lugano, 19. decembra.** (Kor. ur.) Kakor poročajo italijanski listi, je bil postavljen v dispozicijo en generalni poročnik in štirje generalni majorji; neki neapolski intendantni major je bil radi podkupljivosti in goljufije odstavljen.

Obsedno stanje v Eritreji.

— **Rim, 19. decembra.** (Kor. urad.) Nad eritrejsko kolonijo se je proglasilo obsedno stanje.

— **Hrupna seja v tokijskem deželnem zboru.**

— **Tokio, 18. decembra.** (Kor. ur.) Reuterjevo poročilo: V deželnem zboru je predlagala opozicija, da se postavi vlada pod obtožbo. Med govorom premierne ministra ga je udaril po roki neki poslanec. Nastopila je policija. Premierni minister je končal svoj govor med velikim odobravanjem. Predlog, da se postavi vlada pod obtožbo, je bil z veliko večino odklonjen.

Švica ostane pod orožjem.

— **Pariz, 19. decembra.** (Kor. ur.) Novi švicarski zvezni predsednik Decoppet je izjavil v razgovoru z zastopnikom lista »Petit Parisien«: Švica ostane pod orožjem in straži zdaj svoje meje. Razmere so ravno take, kakršne so bile lani. Izprememba zveznega predsednika je le osebna izprememba brez vsake važnosti.

Prepoved izvoza tobaka iz Turčije.

— **Berlin, 19. decembra.** Turška vlada namerava prepovedati izvoz domačega tobaka. Tudi Bolgarija se hoče pridružiti temu postopanju, ki ima v prvi vrsti namen, da se zagotovi lastna potreščina in potreščina zaveznikov.

Ljubljanske novice.

— **Ij Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«** ima občni zbor v torek 4. januarja 1916 ob pol 8. uri zvečer. Občni zbor se vrši v društvenih prostorih na Jurčičevem trgu št. 4, II. nadstropje.

— **Ij Ljubljanski občinski svet** ima sejo jutri ob 6. uri zvečer.

— **Ij Težave z dovozom moke.** Ljubljana je navezana večinoma na dovoz ogrske moke. Zadnji čas je ta skoraj docela izostal. C. kr. vlada pomaga mestni aprovizaciji za silo na ta način, da ji nakazuje po nekaj vagonov moke iz domačih mlinov in iz takozvane »železne zaloge«. Upanja je malo, da bi skoraj prišlo kaj več moke iz Ogrskega. Izvršujejo se le ona naročila, ki so bila podana že zgodaj in pravočasno. Večina mest je slabo preskrbljena z moko, le Gradec je ima menda do konca januarja. Nekaj mest si tudi že pomaga z rumunsko moko. »Žitni prometni zavod« pa naročil za moko iz zadnjega časa sploh več ne sprejema. — Dolžnost »Žitno-prometnega zavoda« v Ljubljani bi bila, pravočasno preskrbeti, da dobi Ljubljana dovolj moke.

— **Ij Moka pride!** Te dni bo mestni aprovizaciji vsled primerne dovoza mogoče odkazati pekem, mokačem in drugim trgovcem z moko toliko blaga, da bo pokrita hipna potreba vsega prebivalstva in da se čez praznike ni bati pomanjkanja. — Vzlic temu pa je neobhodno potrebna največja štedljivost, in zlasti se opozarja občinstvo, da bi bila peka potic in drugega prazničnega peciva v teh kritičnih časih neodgovorna lahkomišljenost. — Tudi za pravočasno preskrbo prebivalstva s krompirjem in fižolom so storjeni vsi potrebni koraki. — Tako nam poroča danes mestni magistrat.

— **Ij Moka iz mestne zaloge se bode prodajala ljubljanskim mokačem in trgovcem v torek dne 21. t. m., okoliškim pekem in trgovcem pa v sredo, dne 22. t. m., obakrat ob osmih zjutraj.** Povdarja se, da je na razpolago za cel teden le 600 vreč moke, zato je bil primoran aprovizacijski odsek izdelati razdelitveni načrt, ki je po vestnem prevdaru tako narejen, da bo dobil vsak pek in vsaki prodajalec nekaj moke. Priporoča se torej največja štedljivost z moko.

— **Ij Mestna aprovizacija in referat o moki.** Dosedaj je imel pri mestni aprovizaciji referat za naročanje moke in nakazanja denarja zanj ravnatelj knjigovodstva Trdna. Sedaj je prevzelo knjigovodstvo mesto mestnega tržnega nadzornika Ribnikarja tudi referat o razdeljevanju moke. Stranke se naprošajo, da se v bodoče radi moke ne obračajo več na mestni tržni urad.

— **Ij Cesarju zvesti slovenski mornarji.** »Prva mestna deska šestrazrednica« je prejela to-le pismo: Cenjeni gospod ravnatelj! Kakor smo brali, imate 2. decembra veliko slavnost v čast našega častitega vla-

darja. Tudi mi ljubljanski mornarji z Nj. Vel. ladje »Nadvojvoda Friderik« se vese- limo tu na našem lepem Jadranskem mor- ju na ta dan. Zvesto vdani našemu ljube- mu cesarju, stražimo pogumno in nevstra- šeno naše lepo morje proti lakomnemu Lahu, ki ga ne dobi nikdar, ker ga čuva- mo cesarju zvesti slovenski mornarji. Jaki- nas veseli, ker se tudi naša lepa Ljubljana- spominja našega častitega vladarja. Tud- mi ga hočemo razveseliti z našo gotovo- zmago. Živila naša lepa domovina Avstri- ja! Lep pozdrav vsem gospodom učiteljem in učencem! Slovenski mornarski pod- častniki. (Slede podpisi.)

— **Ij Cepljenje proti kozam se prične** današnjim dnevom na mestnem fizikatu v Mestnem domu, ter se vrši vsak delavnik ob 2 popoldne do 5. januarja 1916. Za pred- mestje š i s k o določena sta 27. in 28. de- cember, in sicer se bo cepilo v občinski- hiši ob 2 popoldne. Za predmestje Udma- se bo cepilo v mestni jubilejni ubožnici, ob 2 popoldne 30. in 31. decembra. Cepljenje je javno in brezplačno in mestni magistra- pozivlja vse, ki morebiti še niso nikdar- cepljeni ali pri katerih je že poteklo več- ko 2 leti po zadnjem cepljenju, da se seda- dajo cepiti. Predvsem je prinesiti tudi še- necepljene otroke v prvem letu k tem cep- ljenju in posebno opozarja se na to cep- ljenje osebe, ki so se vsled vojnih dogod- kov na novo naselile v Ljubljani.

— **Ij Umrli so v Ljubljani:** Silva Bizjak sirota, 3 leta. — Leon grof Auersperg grajščak, majoratni gospod na Turjaku, 72 let. — Ema Slatner, šolska učenka, 16 let. — Fran Sedej, mestni delavec, 45 let. — Ivan Brodar, tob. tov. klepar, 45 let. — Ivan Draksler, bivši tesar-hiralec, 65 let.

— **Primerna božična darila v veliki izbiri** priporoča trvdka

A. & E. Skaberné

Dobrodelne predstave v KINO CENTRAL v deželnem gledališču.

Vodstvo »Kino Centrala« je za božično pra- znike darovalo vdovam in sirotam naših padlih krajskih junakov 1000 kron, za uboge begunce pa 1000 kron.

V božičnih dneh se vrše dobrodelne pred- stave: Danes v koristbožičevanja naših junakov ob soški fronti; jutri v torek v korist avstrijskega mornariškega društva in Bolgarskega »Rdečega križa« v božičnih dneh v korist Rdečega križa na Krajskem in novoletnice ranjenih in bolnih voja- kov v ljubljanskih bolnišnicah.

Nadaljne dobrodelne predstave se vrše v korist Elizabetne otroške bolnice in dijaških kuhinj v Ljubljani. 2722

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču.

Velik uspeh! Kdor še ni videl, naj si danes ogleda!

Velika igra s slajno opremo!

Jožef in Putifar v Egiptu.

Družabnica iz višjih krogov se išče.

Prisrčna, prvovrstna veseliga iz visokih krogov.

Predstave se vrše ob pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer.

— **Ponižani in razžaljeni.** Roman v štirih delih in z epilogom. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Poslovenil Vladimir Levstek. Dostojevski je izmed redkih pisateljev svetovne literature, ki so z vsakim dnevom večji; najkrajše ga označimo, če rečemo, da je Dostojevski zagovornik najbednejših slojev ruske družbe. Roman je danes posebno zanimiv in aktualen. Cena 3 K., ve- zano 4 K 20 h. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

— **V deveti deželi.** Povest. Spisal H. R. Haggard. Cena 1 K 40 h. V slovenskem pre-vodu so prejšnja leta izšle že 3 Haggardove povesti in sicer: »Dekle z biseri«, »Roža sveta in »Salomonovi rudniki«. Vse so skrajno zanimive, skrivnostne, skoro ne- verjetne in prepolne z bujno domišljijo. imajo pa tudi mnogo poučnega jedra in nas seznanjajo z narodo tujih dežel in njihovi- mi prebivalci. Povest »V deveti deželi« je istotako zanimivo-poučna in velja samo 1 K 40 h. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

— **Vstaja škenderbegova.** Zgodovinska po- vest. Povest je zelo zanimiva; seznanja nas

z Balkanom, ki ima za seboj tako krvavo zgodovino, katera se danes še bolj krvavo nadaljuje. Povest ima zgodovinsko ozadje in je zato tembolj aktualna. Cena 60 h. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. Dva zvezka 6 K 80 h., vezano 8 K 80 h.

Veliki roman iz zgodovine naših prednikov, ki so se bojevali na Balkanu za svobodo, je danes še posebno aktualen. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Potrta globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nad vse ljubljani sin oziroma brat

Adolf Mlekuž

absoluiran tehnik, praporščak v rez.

v cvetu svojega življenja v starosti 24. let padel 21. novembra v bojih pri Oslavju. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Pevni pri Gorici. Lahka Ti bodi rodna gruda!

Adolf Anton Mlekuž, trgovec v Bovcu oče.

Josipina Mlekuž, mati.

Oskar, Stanko, brata.

Olga, Marija, sestre.

Zahvala.

2718

Vsem, ki so nam povodom prane smrti našega iskreno ljubljene soproga, sina, zeta, strica in svaka izkazali toliko sočustvovanja, vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, nadalje vsem darovalcem krasnih vencev, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.

Rodbine

Pongratz, Kilnar, Bachmann.

Prodajalka in trgovski pomočnik

dobita takoj stalno mesto v eni večji trgovini z mesanim blagom, pod ugodnimi pogoji in dobro plačo. Kje, pove iz prijaznosti upr. tega lista pod št. 2720

1 steklenica 20 dinarjev. Naročila po povzetju.

Breje sanske koze

se po ceni prodajo pri Vnovčevalnici za živino v Ljubljani Dunajska csa 29. 2724

VILA

v najlepšem kraju Ljubljane se zaradi odpotovanja prodaja. — Naslov v upravn. „Slovenca“ pod št. 2637.

LIMON.

esenca 1 steklenica 1 K odgovarja 10 limonam 1753

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana zraven rotovža.

Posestvo

se prodaja sestojee iz 2 hiš s zraven pripadajočimi gospodarskimi poslopji, 1 sadni vrt, 2 njivi, 2 travnika in 1 majhen gozd. Posestvo leži pol ure od Celja. Kje - pove upravništvo „Slovenca“ pod števil. 2578.

Kot organistinja

se sprejme na neki župniji pošteno, pridno, dekle, ki je orglanja vsaj toliko zmožno, da more spremljati pesmi iz navadnih cerkvenih pesmaric. Posebno pa jej mora biti pri srcu lepota in snažnost v cerkvi. Več pove uprava lista pod števil. 2641.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Trgovci in prekupovalci!

„Vojni kremni zrezki“ nepokvarljivo fino pecivo nudi hiter in dober zaslužek. Karton s 36, 72 ali 144 kos. 4 krone. Razpošilja najmanj 3 kartone.

Brandt, Ljubljana, poštni predal 7.

Ježice

(Knoppern) kupuje po najvišji ceni trvdka 2680 K. A. KREGAR, LJUBLJANA, sv. Petra cesta 21-23.

K. A. Kregar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 21 23.

— Trgovci velik popust. —

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom bolezni in smrti našega iskrenoljubljenega, dobrega soproga, oziroma očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Jakob Bevca

gostilničarja

izrekamo tem potom vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebna zahvala pa bodi č. sestrar usmiljenkam reda sv. Jožefa za vso priskrb med boleznijo in za častno spremstvo pri pogrebu, sl. gostilničarski zadrugi, vsem darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1915.

2719

Žalujoči ostali.

„Pripravna božična darila“

Priporoča se za cenjene dame in deklice: klobuke, kinčane in prazne oblike, športne čepice, ter klobukov in čepic iz najfinejše kožuhovine.

Zaradi pozne sezije po zelo znižani ceni.

Modni salon A. Stuchly-Maschke

Židovska ulica 3. — Ljubljana — Dvorski trg 1.

Popravila vestno in točno.

Zunanja naročila z obratno pošto. Velika izbira žalnih klobukov.

Št. 19.519.

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za 1916. leto pričelo se bode z 2. dnem januarja 1916. Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izvzemši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavne pasje znamke najkasneje do 20. dne februarja 1916 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1916 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavne znamke.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 10. decembra 1915.

Globoko potrta soproga Hedviga Tušar roj. Rieger javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen iskreno ljubljani soprog

ANTON dr. TUŠAR

imejtelj komturnega križa Fran. Jož. reda, č. kr. dvorni svetnik in predsednik okrožnega sodišča v pokoju

dne 16. decembra 1915 po dvomesečni, potrpežljivo prenašani bolezni, po prejemu svetih zakramentov za umirajoče, v Celju mirno zaspal v Gospodu. Zemski ostanki pokojnikovi se prepeljejo v Volovsko in na odloženem pokopališču polože k večnemu počitku.

Posebna naznanila se ne izdajo.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah d. K. 4.-